

[illegible]

Albert⁹ Magnus de secretis mulierū et virorum :·:

[illegible]

Hercules de Saxonia, soll der verfasser seyn

~~[illegible]~~

Simler in Epitome Bibliothec. Gesner p. 332 citirt Henrici de Saxonia, Alberti magni discipuli, librum de Secretis mulierum, impressum Augustae anno D. 1498 per Antonium Sorg. Und im 2ten Theil des Catalogi der biblioth. des Herrn von Thou p. 156. findet man: Henrici de Saxonia de secretis mulierum, de virtutibus herbarum, lapidum, quorundam animalium, aliorumque in 12o Francof: 1615.

lor kampfer [illegible] sol und [illegible]
und vergeblichen [illegible] und ym [illegible] leschen
[illegible] den [illegible] zu [illegible] und [illegible]
flugt und so vil [illegible] und ym ein [illegible]
[illegible] und ym ein ander gezeichnet [illegible]
[illegible] und [illegible] gedeckt mit ein[illegible]
[illegible] gerennet und so vil [illegible] und [illegible]
[illegible] das vell geweyhet mit [illegible]
und so vil stein als nach [illegible]
[illegible] und geert und ym ein offen [illegible]
und mach dem [illegible] zu gehen und
mit frischem [illegible] und [illegible]
und mit dem [illegible] [illegible] ein holtzern
[illegible] getragen und an den [illegible]
gemacht

Item hertzgesperkeyn da mit [der grossen hertzader] bestrichen [illegible] capitel

Item weissen wirk harr gebert und mit dem be-
strichen und yn ein tuch gewunden und auff
den slangen gebunden

Item mit der leggspinn ein kubleyn und mit dem
dingk bestrichen oder [illegible] oder [illegible]
oder [illegible]

Wy du grossen hertzhertzen bey und
flugel abgeschnitten und besprenget
Ich [illegible] dy [illegible] auff den
[illegible] leyb [illegible] zu bestrich

[S]Cribit phus philozophorū princeps in quarto ethicoꝝ. Homo est optimū eorum que sunt in mūdo Et mundus sumitur hic ꝓ omībus contētis in spera actiuorū et passiuorū scȝ pro elementis et elementatis. Isto ꝑsupposito probatur propositio sic Illud est optimum cuius generatiōis cause sunt nobilissime. Sed sic est de hoīe ergo ꝛc. Maior patet quia effectus sortitur nobilitatē ex causis minor ꝓbatur de m[...]ia hoīs Unde materia hoīs scdm medicos ponit̄ esse men[...]ū mulieris cum spermate viri. quia illa ambo intrant com[...]itionem hominis. sicut lac coagulatur sub materia casei. Sed philosophi naturales ponūt ꝙ menstruū mulieris sit materia. et semē viri sit effectus ita ꝙ semen viri se habeat ad menstruū mulieris. sicut artifex ad artificiū. vt attestat̄ Auerrois. vij. Metha. in degressiōib⁹ de ydeis. Itē phus. v. Metha ca. x. dicit ꝙ sperma viri ad causaȝ effectiuā reducit̄ que qōdam mō dicat̄ sperma. patet ꝙ materia hoīs est excellentissima ꝛ inter oīa semina nobilissima Scdo ꝓbat̄ Illud est optimum qđ in suis partibus assimilatur corpori nobilissimo Sed homo est huiusmōi ergo ꝛc. Maior patet quia assimilatio sequitur naturam rei. Minor ꝓbatur. quia homo assimilat̄ celo quantuȝ ad. xij. signa zodiaci. quoꝝ tria sunt calida ꝟtualiter. scȝ Aries Gemini Leo. Illis correspondent tria membra in homine. scȝ cor epar et testiculi. Item tria sunt frigida. scȝ cancer thaurus et virgo. Et illis correspondent intestina. vesica. dijafragma. Item tria sunt humida. scȝ scorpio. aquarius ꝛ pisces. quibus correspondēt cerebrū. stomachus et pulmo. Item tria sunt sicca. scilicet capricornus. sagittarius et libra. quibus correspondent tria membra. scilicet splen fel et renes. Unde dicit philosophus. xij. Metha. ꝙ totū celum est sicut vnum compositum contiguum. Igitur debemus esse inclinati ad noticiam presentis libri. qui tractat de generatione humana Cuius causa efficiens dicitur fuisse. Albertus magnus qui sufficienter tritus siue litteratus in experimentis a mulieribus informatus Et maxime in libro de animalibus qui priusꝙ̄ totum mundum cū Alexandro circuiuit. librum de animalibus composuit Et supponit̄ phie naturali. quia est vnus liber de paruis naturalibus et non pure naturalis. sed partim medicinalis.

¶ Incipiunt secreta mulierū et virorū ab Alberto magno cōposita.

DIlecto sibi in christo socio et amico M. clerico de tali loco. vere sapientie et augmētum cōtinuū. vite presentis.

Iste libellus cuius subiectū est ens mobile cōtractū ad materiā secretorū mulierū. vt ipis infirmātibus possum⁹ dare remedia ꝛ ipis … ētib⁹ scire debite ad delictū Et diuidit̄ pmo i duas ptes scz phemialē ꝛ executiuā ps executiua ibi sicut scribit̄. prio autor salutat psonā cui scribit dicens scz morās parisius Dilecto sibi in christo socio ꝛ amico Ubi tangit̄ causa efficiēs mouēs ꝛ mota. mouēs fuit qdā sacerdos q rogauit dñm Albertū vt sibi scriberet librū de secretis mulierū, ideo q mlieres sunt tpe mēstrui venenose, ita q intoxicāt aliū p visuz ꝛ inficiūt pueros in cunis Et maculāt speculū bene tersum. Et qñqz faciunt coeuntē cum ipis leprosum fieri qñqz cancrosum. et qa malū nō euitat̄ nisi cognitū ideo necesse est se volētibus abstinere ꝛ cognoscere inmundiciā coitus. et multa alia que docent̄ in isto libro Et sic Albertus vidēs, q iuste peteret ꝯsensit ei Et sic tangit̄ causa efficiēs mota cū subintelligit̄. scribit ꝛc̄. Nota sapiētia est cognitio dei et ppetuorū effectuū Et ideo dicit phus in phemio metaphisice. De deo ppie nō est scientia sed sapiētia. Ita nihil melius est in hac vita. quia mediāte ipsa sumus felices, teste Auerroÿ in plogo phicoꝝ. Ideo autor scribit cōtinuū augmentū pñtis vite Et bñ scribit sibi ita quia homo mediante sapientia redditur laudabilis deo et hoibus.

Cū vestra fauorabilis ꝛ gratuita me rogauit societas vt quedā dicant̄ a nobis de his q̄ apud mulierū naturā et conditionē sūt occulta ꝛ secreta. lucidius manifestare. visa petitione vestra nulla pigricie a cōpilatione breuis ꝛ cōpendiosi tractatuli de impetrata materia me retraxerit. Sed pusilla et iuuenilis mea mens scdm ei⁹ possibilitatez et tpis importunitatē, que ad aliena detrabit̄ nibilomin⁹,

vestro cupiens satisfacere appetitui. hanc p̄ntem epistolā in qua plurima de impetratis inuenietis vobis In p̱te stilo phisico ⁊ in p̱te medicinali ꝓ vt materie ꝯpetere videret̄ Nā ꝯscripsi rogās vr̄am ꝯstātiā vt in hoc op̱e ac negocio ꝯstans ac celās sitis Ne alicui puero tā in etate ꝙ̄ in morib⁹ ad presentia deueniāt Et si feceritis. ꝓmitto vob̄ pl'a de hĳs ⁊ alĳs māifestare ꝓcedēte tp̱e arte cū medicinali trāsmittere ꝓlixius insudabo dn̄o concedēte.

¶ Hic on̄dit cām que posset ip̄m excusare a labore hui⁹ facti. Et patet sententia in textu Nota appetitus est triplex sc3 naturalis aīalis et intellectualis. Ad ꝓpositū dicit littera appetitui glo. sc3 naturali intellectuali. Vn̄ sacerdos appetitu naturali appetiuit cognoscere naturas mulierū. Vn̄ homīes a natura scire desiderant p̄mo metha. Item appetiuit appetitu intellectuali, quia vidit vtilitatem ꝯgnitionis earum.

SIcut scribit̄ sc̄do de generatiōe aīaliū generabiliū gn̄atio sēpiterna ē ī coitu Cām aūt sempiternitatis in gn̄atiōe aīaliū on̄dit ph̄us sc̄do de aīa. di. naturalissimū operū ē vnū qd̄q3 sibi sil'e generare q̄tenus diuino esse ⁊ immortali p̱ticipāt qd̄ oīa appetūt vt idē p̱maneāt nō idem in nūero sed idem in specie. ꝓpter qd̄ dicit ꝯmētator sc̄do de aīa. ꝙ sollicitudo diuina cu3 nō potuit ip̄m facere p̱ma

nere idē in nūero. miserta est ei in dādo v̓tutē q̄ po

tuit in spē ꝑmanere Et sbdit in hoc enī nō ē dubiū

quin meli⁹ ē habere hāc v̓tutē q̄ nō hr̄e vl' nō esse.

Hec est ps executiua in qua autor ꝓsequit̄ intentū suū ponēdo duas ꝓpositiōes valentes sibi ad ꝓpositū et diuidit̄ in tot capitula et ꝑtes quot patebūt ꝑ ordinē. Nota generatio aīaliū ꝑfectorū sempiterna est. q: talia sunt de ꝑfectiōe vniuersi primo ethicor. Dubiū videt̄ q̄a quedā animalia sunt q̄nq3 penitus corrupta sicut quidā vermes et musce in hyame. Dicē dū si corrūpunt̄ in vno climate tunc generant̄ in alio scd̄m Albertū et lincoiensem sup p̄mo post. Vel q̄ generatio aīaliū que sunt de ꝑfectiōe vniuersi. illa est sempiterna. sed stāte prima solutōe. Dubiū est q: meli⁹ essent multa aīalia nō esse q̄ esse sc3 serpētes et alia aīalia que intoxicant Dōm bonū est ea esse vt absorbeāt immūdicias terre q: si nō absorberēt inficerēt aerem et ꝑ ꝯn̄s hoīem vn̄ natura nihil sustentat sine causa rōnali Ex textu pt3. q̄ castitas est peccatū nature licet bonū sit via moris ꝛ p̄cepto legis q̄a per castitatē aliq̄d nō generat sibi sil'e. Hoc per sollitudinē diuinā nō p̄t intelligi de⁹ q: ipse nō curat ꝑticularia s̄m Auerroim. xij. metha. ergo per sollicitudinē diuinā intelligit̄ corpus celeste. q̄d de sua natura appetitu naturali appetit ꝯseruare ista inferiora tn̄ mediante regimīe intelligentiarū. Vn̄ cōmentator. xij. metha. opus nature est opus intelligētie nō errātis. Dubiū vtrū gn̄atio aīaliū posset aīalia ꝯseruare in esse specifico sp. Et videt̄ q̄ nō. q: si sic ergo spēs esset generabilis q̄d est falsum. Falsitas pt3 q: spēs est ꝑpetua. Dicendū q̄ qn̄ generat̄ indiuiduū hoc vel illud tūc generatur natura specifica sub esse hoc signato ꝛ s̄m ꝑtem licet nō generet̄ s̄m totū ambitū vn̄ Nota q̄ natura occulte operat̄ in vniuersalibus. vt dicit Gilbertus porritan⁹ in suis sex principijs in ca. p̄mo. s. in ca. de forma. Et q̄a ꝓducere intendit. naturā vniuersalē3. sc3 hoiem in cōi vel equū. Et tn̄ ꝓducit ꝑticulare vt sortem vel platonē q̄d ꝓuenit ex eo quia inuenit materiā quandā et signatā hoc loco determinato et ideo si inueniret totā naturā. simul ꝓduceret omnē hoiem simul. sed q: inuenit vnā porcionē menstrui hui⁹ vel huius mulieris. ideo ꝓducit hūc vel hūc hoīem ꝑticularē.

Causa aūt quare ista anīalia et precipue hoīes se

cundū eandē naturā et scd̄m materiā et scd̄m nu

merū non durant Scribitur scd̄o de generatiōe et

corruptiōe quorū substātia nō durat sed et corrup

tibilis nō possunt reiterare eadem in numero. sed

substātia hominis scd̄m principia indiuidui accep

ta est incorruptibilis.ideo generatio homis abicit quare generatio hominũ sempiterna erit.ideo generatio hominũ est pfectissima.quod probaẽ sic qꝛ homo est nobilissima creatura qđ patet ex intentione phi in multis locis phie et precipue in scđo de aīa quia quãto plures operatiões res habet tãto nobilior est. Hõ aũt p rõnem intellectiuã separaẽ ab vno quoqꝫ viuentiũ vt ptꝫ ibidem Hoc etiã est de intentione oīm phorũ Et precipue Boe.in scđo de cõsola.phie vbi di.ꝙ hoïes deo sunt siles mẽte. Hoc etiã ptꝫ in scđo phorũ.qa motus capit naturam et speciem a termino ad quẽ.Et ideo cũ in esse naturã humanã in sorte vel in platone vel in alio particulari homine existente sic motus qui diciẽ generatio pfectissima erit ipsa inter omniũ animaliũ generationẽ Generatio quidem est motus de non esse ad esse.Esse aũt maxime appetiẽ.et pcipue ab hoïbus qꝛ hec inter oẽs motus excellẽs est in mobilitate Et intellige de motu variãte aliqđ sup qđ moueẽ p hoc excludiẽ primus motꝰ q est cã aliorũ.

Hic ꝓbat q̄ aīalia nō possunt ꝑmanere eadē in numero Sed bene eadē in specie et pcipue hoies. Dubitat̄ vtrū idē indiuiduū corruptum in nūero possit regenerari. Et videt̄ q̄ sic q2 post triginta septē mille annos cōstellatio celi erit eadē per totū sicut iam ꝭm Platonē ⁊ astronimos. Et ideo tunc nos erim9 eadez in nūero et sedebim9 in hac vel in hac scola vel lectorio sicut nūc scz in magno anno. Vñ plato dixit q̄ post annū magnū deberet redire athenis et deberet ibi legere. Et rō est. q2 tota ꝯstellatio venit ita. ideo redeūte eadē cōstellatione idē effectus redibūt. Dicendū sc̄te sententia auerrois et aresto. quinto phicoꝝ. et in libro de generatiōe n̄ [illegible] possibile. ex quo generatōes illius nō pñt esse nūc immediate ⁊ corruptiones ideo tp̄us mediaret. Et ideo vnū nūero vna mutatiōe perdit̄ numero quinto phicoꝝ. Sz ad dubiū primū est dicendū q̄ post annū magnū possibile est redire hoies multū similes sic q̄ vix possunt cognosci. distincte tñ nō sunt idem in nūero. Sz diceres. stante eadez causa materie. effect9 erit idē in nūero verū est stante eadē mensura et materia eque disposita sed hic nō est q2 tp̄us raptim trāsit ⁊ nō reuertit̄ idē nūero Sz bñ idem specie Et pōt dici q̄ reuolutio hodierna nō sit eadē nūero cū reuolutiōe q̄ venit p9 mille vel quadringētos annos q2 motus est ens successiuū. Dubitat̄ scđo vtrū vnū aīal possit ꝑpetuari semꝑ. Et videt̄ q̄ sic q2 possibile est inuenire aliqd cōplexionatū in quo elemēta sunt reducta ad mediū siue ꝓportionez mediā q2 oīs corruptio est a ꝯtrario. Et illa ꝯtraria sunt ꝓporcionata in summo. ideo nō corrūpunt̄. Sz q̄ illud sit possibile. ꝓbat̄ sic. q2 vbi ē magis equale ⁊ min9 equale ibi est equale simpl'r Dico q̄ nō est possibile illō dare. q2 oīe mixtū mouet̄ ꝑ naturā elemēti predominātis. ꝑmo celi. Sed ad rōnem vbi est magis et minus ⁊c̄. Verū est ꝓut equale sufficit. et ꝓut est possibile. Vñ mixtū equale in hūore ꝭm iusticiā est ponendū sed nō est dare equale ꝭm quātitatē molis. q2 terra sꝑ p̄dominat̄ plurib9 mixtis Aliter dicendū supposito q̄ tale mixtū scđm omnez equalitatē elementoꝝ sic pōderes adhuc esset corruptibile ab intrinseco scz a v̄tute celesti. q2 possit mediāte aqua frigida infrigidari ⁊ redire ab hoc scz a quantitate hūorū et ab hoc mūdo corrūpi. Nota q̄ lr̄a d̄t hoies sunt sil'es deo mēte Illud ptz q2 hō ꝑ scientiā fit diuin9. Vñ sene. vir speculatiu9 est deo sil'is ⁊ amātissimus. Itē ptz illud scđo meth e. In hoibus est delectatio pauco tp̄e q̄ intelligentie toto eterno ꝑficiūt. Et intelligit ꝑ hoc cognitionē dei in qua est maxia delectatio. Pro quo nota q̄ oīs delectatio fit ꝑ quandā sil'itudinem siue assimulationē cognoscētis ad ꝯgnitū mediāte forma exēplari ⁊ cognoscenti. ḡ q̄to plus hō cognoscit de deo tanto plus vel magis assimilat̄ Nota littera d̄t inter oēs motus ḡnatio est nobilior sumēdo motū ꝓ tota eductiōe aīe siue formatōe fetus in vtero. Et quō fit motus videbit̄. Pro quo nota q̄ motus est duplex quidā est motus qui abicit aliquid a substantia sicut calefactio aque abicit frigiditatē. de frigiditate. de albo in nigredinē. Alius est motus qui nō abicit aliquā ꝑfectionē a substātia motus sicut motus celi qui nō facit aliquid corrūpi a substantia celi. Modo generatio est motus abiciens aliquid a substantia rei. quia menstruū quod mouet̄ ad formationē hoīs transmutat̄. Vñ auerrois. primo phisicoꝝ dicit in generatione hominis pars spermatis nō cessat corrumpi et pars hoīs generatur donec tota forma compleatur.

Postq̄ sermo noster ꝑmissus est de his qui intenti

onem auditoris ad stili materiā inclināt oportunū
est ad materiā operis descēdere. Et primo de gene
ratione embrionis videre. Juxta qꝺ notandū est
genter memorie cōmendandū ꝙ oīs homo qui
generatur naturaliter ex semine patris ⁊ mēstruo
matris generatur. scđm intentionem omniū phorū
et medicorū Et dico medicorū. qꝛ aresto. nō posuit
semen patris in substantiā fetus cedere. Sed dicit
fetū tm̄ ꝓcedere ex mēstruo Et postea ponit ipsuꝫ
vaporaliter exalare. Medici autē dicunt ꝙ totum
semē tam ex ꝑte patris qꝺ sperma vocaꝝ q̄ matris
qꝺ menstruū vocatur cedere in substantiā fetus.

Capitulū scđm ꝑtis executiue in quo vult aggredi materiā scꝫ ad ostē
dendū generatiōeꝫ embrionis siue fetus Nota ꝯtrouersia est inter medi-
cos ⁊ phos Nā phi di. ꝙ semen viri ꝯiunctū menstruo mulieris habeat se
ad menstruū mulieris tanq̄ artifex ad artificiū vel artificatū. vn̄ Carpen
tarius solū est efficiēs et domꝰ effectus ita ꝙ materiā domꝰ alterat ⁊ dispo
nit Sic etiā sperma viri alterat mēstruū mulieris ad formā hoīs Et hoc
ponūt ideo. qꝛ vidēt ꝙ patre corrupto fit generatio hoīs ⁊ trāsmutatio se
minis mlīeris q̄ est ponere efficiēs patre corrupto ꝙ mēstruū mlīeris trās
mutet. Et qꝛ finis ⁊ effectꝰ nō coīcidūt ideo sperma viri nō intrat materiā
Sꝫ medici dicūt oppositū et dicūt ꝙ hō sit nobilissima materia ideo opor-
tet semē intrare sub materia fetus mulieris. qꝛ mēstruū mulieris suꝑfluū
est icōe digestiōis. Sꝫ sperma viri est meliꝰ coctū et digestū. ideo oportet ip
sum subintrare materiā fetus ⁊ subam. qꝛ vidēt ꝙ aliqn̄ fetꝰ assimilaꝝ pa
tri in genitalibꝰ ⁊ in multis alijs hoc nō esset nisi intraret substātiā fetus
Medici dicūt ꝙ in semine viri sit quidā spūs gignens qui penetrat totam
materiā seminū cōiunctoꝝ. Et ille spūs est formatiuus omniū membrorū
tanq̄ faber ferrū cum malleo disponit. sic ille spiritus disponit et malleat
oīa mēbra. Et ꝑ ipm̄ spiritū saluat principiū efficiēs. Sed phi ponūt sper-
ma viri exalaē vaporabiliꝝ qꝛ matrix ē mēbrū valde porosuꝫ. ⁊ sic post for-
matōeꝫ fetꝰ calor solis faē sperma vi exalare ⁊ recedē ex matrice ꝑ poros

Sed q̄ sit porosa patet quia puer per poros sumit nutrimētū Patet q2 est pellis ⁊ quelibet pellis est porosa in animali quia aliter sudor nō posset exire sine pena quod est falsum quia in calore pori aperiuntur et tunc sudor exijt. et tunc etiam exeunt pili per poros.

His visis et accepta vna parte opinionis arestotelis vel medicorū Uidendū est p̄ quē modū et quō illa semina recipiuntur in muliere. vñ mulier cū in coitu fuit cū viro si mulier in eodem tempore mittit menstruū in quo vir sperma ita q̄ ista duo semina in vulua mulieris concurrunt simul vnū alteri incipit cōmisceri. cōcipit mulier Concipere aūt vocatur quādo ista duo semina in matrice in tali loco deputato a natura ad fetum recipiūtur. postq̄ vero illa duo semina recepta sunt. matrix mulieris claudit̄ tanq̄ bursa ex omni eius parte ita q̄ nihil de semine recepto potest perdere Et cuȝ matrix sic vndiq̄ȝ fuerit clausa fit retētio mēstruorū in mł'iere

Hic autor exequit̄ formationeȝ fetus et primo facit hoc. Scd̄o ponit notabile. ibi Juxta qd̄ notandū. Nota si vir prius emittit sperma q̄ mulier menstruū tunc nō fit ꝯceptio. Item si ambo simul emittūt. ⁊ si semina nō sunt bene ꝯformia et bn̄ disposita iterū nō fit cōceptio. vt si semen viri nō fuerit sufficiēter calidū Et ideo qui raro coeunt cito generant. q̄a sunt calidi valde. Nota vulua d̄r quasi valua. q̄a est ianua vētris et ei9 vltima pars dicit̄ membrata quasi membrū ani. i. finis vulue. Et ita matrix clauditur sicut vna bursa ita q̄ s̄m Auicennā vna acus intrare nō posset q̄a gaudet ex calido recepto nolēs perdere Nota mulier emittit menstruū ⁊ etiā recipit et sic magis delectat̄ in coitu ipso viro Querit̄ dubiū Utrū Abscisis testiculis posset aliquis generare. Et videt̄ q̄ nō q2 deficiūt vasa seminalia per que vasa semen deferri debet In oppositū expertū est quia thau-

rus abscisis testiculis generat. Dico q ymo adhuc generare posset quia pōt emittere materiā spermaticā licet nō est eque bene Vn̄ si semē emissum ad terrā poneret ad matricē possibile esset q ꝯciperet Unde sepius ꝯtingit q in balneo vbi vir spermatisat muliere p̄nte q sine coitu ipsa cōcipit qꝛ vulua est maxime attractiua et q̄a semen adhuc est vigorosum et non exalatū ideo ꝓducere posset fetum et hoc expertū est Nam si cattus spermatisaret sup saluia ⁊ aliqs comederet de tali saluia tūc ex illo spermate generarent catti in ventre viri, qui catti per vomitū essent expellendi.

Juxta quod notandū q mēstruū in muliere nihil aliud est q̄ sup̄fluū alimentū qđ in substantiaꝫ rei aliunde nō cedit sicut est in viris sperma Et vocatur menstruū in muliere ideo quia fluit in quolibꝫ mense adminus semel cū mulier tante etatis fuerit hoc est. xiij. vel. xiiij. annorū. et vt freq̄ter accidit in. xiiij. Et incipit fluxus menstruorū esse in quolibet mense ꝓpter nature purgationeꝫ: Quibusdam vero accidit iste fluxꝰ in nouilunio. quibusdā postea ita q nō oēs mulieres in eodē tp̄e paciunt istū dolorē. Et dico dolorē q̄a in tali fluxu oēs indifferēter paciunt. quedā plus. quedā minus. a quibusdam vero diutius et hoc secundū exigentiā ⁊ complexionem nature mulierum.

Hic autor ponit vnū notabile. vt ptꝫ in textu Dubitat quare fluxus spermatis nō sit mēstruosus sicut menstruū. Rn̄det q sperma siue semen viri est magis decoctū ⁊ subtile. ideo natura nō libēter reicit ymo ꝯseruat ad generationē siue ad nutritionē si indigeret fetus Dubitat q̄re vrina ⁊ stercorisatio, et sudor nō sequat motū lune sicut menstruū Rn̄det q vrine

et alie immūdicie fiūt om̄i die ex sup̄fluitate cibi scd̄m magnā grossitudinē et maiorē quantitatē ideo opus est ꝙ quottidie expelli debēt Itē nota iuuenes mulieres sunt multū humide ideo libēter mēstruisant in principio mēsis. Et seniores in fine q₂ minus humide sunt. Nota ꝙ mulieres nigre nimis hn̄t de mēstruo ꝙ̄ albe q₂ oēs mulieres sunt flegmatice cōplexiōis. tn̄ vna magis alia. Et quāto magis mulieres vtunt̄ cibarijs delicatis et bene piperatis tāto magis subtile emittūt menstruū et oppositū de paupe ribus mulierib⁹ grossis cibarijs vtentib⁹. Nota ꝙ autor ponit ꝙ in. xij. xiij. vel. xiiij. āno mulier incipit mēstruisare. Ratio est. q₂ tūc calor etatis puericie deficit gr̄a cuius nō pōt bene ꝯsumere humidū nō nutrimentale. vn̄ versus Adde decem ternis sic mulierū mēstrua cernis. Ad quinquaginta durat purgatio tanta Nota ꝙ mulier mediāte menstruositate purgat̄ q̄a humidū sup̄fluū recedit a quo grossi hūores resoluerent̄ si manerent. ideo mulier nō est apta ad disciplinā ꝓpter grossiciē spirituū cerebri opilātiū ⁊ ebetantiū Et nota ꝙ coitus mulierib⁹ ꝑ tanto est ꝓficu⁹ q₂ sup̄fluū frigidū emittit̄ et calorē recipiūt. qd̄ obtemperat eaꝝ frigiditatē Oppositū est in viris. Vn̄ mulieres multū coeūtes sunt breuioris vite adeo sicut viri. hoc attestat̄ natura passeris qui ꝓpter sepe coire morit̄.

Sed ex hijs que dicta sunt oriunt̄ plura dubia Primū est. vtrū ille flux⁹ fiat ꝑ colorē sanguineū vel ꝑ aliquē aliū Iuxta ꝙ notādū. ꝙ in oībus mulierib⁹ p̄terꝙ̄ in corruptis / color mēstruorū est sanguine⁹ vt in plurib⁹ Et dico in corruptis id est in corruptis malis ⁊ viciosis hūorib⁹ In hijs em̄ sunt sepe mēstrua liuidi. i. plumbei coloris. Et nō loquor de corruptione castitatis. q₂ indifferēter siue virgines fuerint siue corrupte si tante etatis fuerint fluxum paciunt̄ Et signa ad hanc ꝑtem scȝ quō monstrua fluunt sunt plura de quibus postea dicetur

Hic autor ponit quattuor questiōes scd̄m ordinē vt p₃ in textu Nota fluxus menstruorū est sanguinei coloris causa hui⁹ est q̄a menstruū est sup̄fluū scd̄e digestiōis. s. epatis. sed epar est organū rubeū summe calidu₃.

Et ideo assimilat̃ sibi suũ passum in colore et in forma inquantũ pōt Sed cōtra videt̃ q̧ menstruũ debeat esse albũ q2 est summe frigidũ et frigiditas est mater albedinis Rñdeo ỡm Albertũ q̧tũ esset de natura mēstrui tunc esset albũ Sed q2 ei9 ꝓducēs est rubeũ sc3 epar ideo sibi assimilat̃ Tunc est dubiũ quare sperma viri nō est rubeũ cũ tñ sit calidũ et bñ digestũ Rñdet̃ q̧ sperma viri de se est rubeũ q2 ē sanguis tercie digestiōis Sed in testiculis dealbat̃ ꝓpter frigiditatē testiculoꝝ. ⁊ ideo nō spermatisat nisi ꝑ motũ testiculorũ calefiat Nota color rubeus generat̃ ex eo q2 in hũido terrestri hũiditas ꝑ adustionē hũidi ꝯsumit̃ vt pt3 in latere rubeo Vñ later añ ꝯbustionē nō est rubeus. sed efficit̃ ꝑ ꝯsumptionē hũidi a calido. ita q̧ terrestre sic cũ p̄dominat̃ et sic est de mēstruo mlieris. eo q̧ est in epate hũidũ calore epatis ꝯsumit̃ in sicco terrestri ideo qñdammō fit rubeũ S3 in mulierib9 valde grossis ⁊ terrestrib9 tantũ est de hũido in ꝯsumpto ⁊ de terrestri q̧ earũ mēstruũ est liuidũ. i. nigrũ. Terra enĩ nigra est. Et q2 eaꝝ mēstruũ est summe terrestre. ideo sequit̃ colorē terre q2 color est q̃litas scđa derelicta a p̄mis q̃litatib9 Sicut videm9 qñ calidũ agit in hũidũ et non ꝯsumit sufficiēter hũidũ relinquit̃ color viridis sicut in piris ⁊ in pomis Et si frigidũ p̄dominat̃ color est albus Sed si calidum predominat̃ reliquitur color niger. vt patet in pipere. et de similibus.

Scđm dubiũ pōt esse. vtrũ mēstruũ fluet ꝑ anũ et hoc more secessus. aut ꝑ vuluā. aut mō eiectōis vrine Ad hoc breuiter est dicendũ q̧ per vuluā fluũt in specie crudi sanguinis et tenuis.

Hic ponit dubiũ vt pt3 in textu Et rñdet̃ ad dubiũ q̧ in mulieribus multũ corruptis quaꝝ anus ⁊ vulua sunt vnũ foramē pñt mēstrua fluere ꝑ anũ S3 stante sanitate ⁊ bona digestiōe tũc nō fluũt ꝑ anũ sed ꝑ vuluā.

Tertio dubitat̃ quare ĩ mulierib9 fluũt mēstrua q̄ sunt sup̱flua alimenti et nō in viris sperma qđ etiā est superfluũ alimenti Ad hoc dubiũ dicendũ est q̧ mulier est frigida et hũida a natura Vir autē est calid9 ⁊ siccus modo de natura hũidi est fluere. iiij metheoro. et maxime humidũ quod est in mulieribus est aqueum. sed in viris humidũ est aereum et

ideo cũ calor semp agat in hũidũ ⁊ calor est natura lis. Et cũ natura nihil facit frustra. vt dr pmo celi et mundi Et qr calor in mulierib⁹ semp est debilis respectu illius q est in viris. vt cũ totũ alimentũ in mulierib⁹ nõ põt ꝯuertere in carnẽ. ideo natura facit qd melius est. ꝓuidet nature de necessarijs Et reliquũ dimittit in locũ quendã in quo seruant̃ in muliere mẽstrua De illo quidẽ intm̃ dictũ est sic ꝙ maioris inquisitiõis est quã pñs exposcit negociũ.

¶ Hic mouet tertiũ dubiũ et ꝑ se soluit vt ptz in littera. Nota ꝙ frigidissim⁹ viroꝝ est calidior calidissima muliere stante eadẽ regiõe in digestione. et cibarij nutritiõe ⁊cẽtis. Hoc dico notãter. ꝙ vna mulier in ethiopia viuẽs delicate posset esse calidior vno paupculo viro ĩ occidẽte semp vtẽs cibarijs frigidissimis. Sz ecõtra. videt̃ ꝙ mulier sit calidior viro. qr calor fundat̃ in sanguine. Sz in muliere plus est de sanguĩe q̃ in viro. alias sanguis nõ flueret quottidie et ꝯtinue in muliere. Sz sic nõ est in viro ergo ⁊c̃ Rñdet̃ ꝙ vbi est plus de sanguine bene digesto ⁊ decocto ibi est maior calor Sed sic nõ est in mulierib⁹ ergo ⁊c̃. Nota littera dt. ꝙ natura facit ꝙ melius est Rõ quia natura regit̃ ab intelligẽtia nõ errante Expellit em̃ hũidũ grossum mulieris mediãte fluxu mẽstruoꝝ Et videm⁹ simile experimẽtũ qñ fuerit in corpore aĩalis aliqs humor grossus nociuus corpi Illũ natura vertit in partes officiales corporis faciendo scabiosos pedes et man⁹ ne illud humidũ ledat mẽbra principalia scz cor. epar. cerebrum et alia.

Quarto dubitaret aliquis vnde veniret mẽstruũ in muliere qñ est in coitu cũ viro qr dictũ est supra quando mulier concipit retenta sunt mẽstrua ergo si retenta fuerint mirũ est vñ tunc fluunt in coitu Ad hoc dicendũ est ꝙ quando mulier concipit re-

tenta sunt menstrua ꝓpter hāc causam finalem vt de mēstruo retento fetus in vtero mulieris existēs posset nutriri Quādo aūt mulier est in coitu cum viro tunc ꝓpter magnā delectatiōem quam habet q̄ꝗa per virgam virilem existentē in vulua nerui et vene existētes in vulua ꝯfricanť et mouentur et sic vulua dilatādo se menstruū emittit et hoc est natu rale respectu coitus. est tm̄ quasi violentuꝫ respctū fluxus naturalis mēstruorū. Itē oñi dic de nutri mēto sūpto fit materia q̄ apta nata est ad expellen dū in coitu. Ex illo soluiť dubitatio q̄re mulieres impregnate maxīe appetūt coitū qꝛ appetitꝰ coitꝰ ē ꝓpť habūdātiā materie supflue ab alimēto. ⁊ iđo cū mēstrua sint retēta ⁊ oē dic aliq̄d aliđ gn̄ať mu lier maxime appetit coitū qꝛ ex eius materie habū dantia vulua mulieris calescit et sic coitū appetit.

¶ Hic mouet quartū dubiū et soluit ꝓtīn Sꝫ dubiū est circa dicta et cir ca dicenda a quibꝰ mēbris in viris sperma abscindať. sitr mēstruū in mulie ribus sumēdo mēstruū ꝓ semie qđ emittiť in coitu et videť ꝙ ab oīnibus mēbris. qꝛ fetus assimilať parētibꝰ in oībus mēbris Sꝫ ꝯtra si sic sequereť ꝙ imꝑfectꝰ in mēbris generaret in mēbris imꝑfectū qđ est falsuꝫ Falsitas ptꝫ ꝑ experientiā Si pater cēt cecus claudꝰ vel mutilatꝰ in digito non sꝑ generaret similē sibi. ꝯn̄tia ptꝫ de se Dicendū ꝙ in coitu illa semina descin dunť ⁊ distinguunť a q̄ttuor mēbris principalibꝰ scꝫ a cerebro corde epate ⁊ matrice in mulieribꝰ ⁊ a testiculis ī viris. Et ex ꝯn̄ti ex aliīs mēbris sed

nō ab aliqualibus ptibus corpis p hoc ad instantiā dicit q assimilat partibus. Dico q sufficit a principalib9 put ista influūt alijs mēbris τ maxie a cerebro descindunt et distinguūtur Vñ videm9 multos coeūtes caput dolere et maxime exiccari in membris et maxime debilitari in visu.

Visis istis. ad formationem fetus in matrice mulieris est redeundū pmo materia recepta habet materiā lactis sex primis diebus ad hūc colorē lactis operat calor nālis ex spermate viri emissus. τ calor matricis. ita q ista materia dealbat sicut lac Deinde materia trāsmutat scz ad materiā seu colorem sanguinis spissi et aliqliter bñ decocti. τ hoc p nouē dies postea tunc ab isto tempore fit consolidatio in mēbris fetus in duodecim diebus.

¶ Capitulū tertie ptis executiue in quo reuertit ad formationez fetus successiue. Datur dubiū. vtrū calor spermatis sit igneus elementalis vel sit calor celestis. Siliter de calore matricis. Hic sunt diuerse opiniōes Sz cū arestotile in de aiali. Dicendū q iste calor sit anialis siue celestis Ratio qa calor elemētalis est destructiu9 Sz calor celestis est saluatiuus anialiū ſm Auerroym. xij. metha. xij. comento. Sz dicēdū q ille calor sit ptim igneus et ptim anialis siue celestis Vñ calor igneus puertit simpliciter in se sicut in ɔtrariū Sz calor aialis siue celestis est pmixtus cū hūiditate τ tēperatus et ille ɔseruat mixtū. vñ qdlibet aiatū viuū. viuit in calido radicaliter τ hūido tēperato. Itē dubiū est que mēbra pmo formant et generant in fetu. Hic dicūt quidā q epar q2 in epate fit nutritio prima et vegetatio spirituū Et q2 ab epate descendit prius semē q a corde ido videt epar pmo generari Sz cū aresto. Dicam9 q pmo cor generat q2 est primū viuens et vltimū moriens. postea epar. et postea cerebrum et postea testiculi et sic de alijs. sed qñ dicitur in epate fit prima nutritio dicitur q hoc est verum ex cōsequenti Sed prima in corde habet fieri etc.

Iuxta qd notandū q scdm phm vnūqdqz viuentiū ɔsurgit ex qttuor elemētis. ideo q2 in tali mate

ria est materia terrea que cedit in substātiā ossium Similiter aqua cedit in suū simile et sic de aliis. postea vero solet facies formari et disposito corporis scd̄m trinam dimensionē scz longū latum et ꝓfundū et hoc fit per. xviij. dies Ab isto vero tempore incipit natura fetus ꝯfortari vsqꝫ ad egressum Nota q̄ fetus mlieris ꝯficit̄ ex. xxiiij. dieb⁹ Et illō qd̄ p̄ ſmonē lōgū dictū est solet dici p̄ q̄ttuor v̓sus Cōceptū semē sex p̄mis q̄z dieb⁹ Est q̄si lac reliqs nonē fit sanguis ab inde Cōsolidat duodena dies. bis nona deīceps Efficiat reliquū tp̄s ꝓducit ad ortū

¶ Hic autor ponit vnū notabile vt ptz in textu. Nota q̄ littera dicit q̄ qd̄libet viuentiū est ex quattuor elemētis. Hoc ꝓbat̄ q: ex quib⁹ aliq̄s nutritur ex illis est ꝯstitutus scd̄o de aīa. Sed ex eiusdē nutrimur et sumus ergo ⁊c̄. minor ptz q: nutritio fit p̄ calidū et humidū siccū frigidū. et principaliter p̄ calidū et humidū. Sz ecōtra quedā aīalia viuūt ex puris elemētis igit̄ solum vnū elementū est in ip̄is Antecedēs ptz p̄ hos v̓sus Quattuor ex puris vitā ducūt elemētis. Dd̄m q̄ simpliciter est impossibile ſm aresto. Vn̄ allec est mixtū ex quattuor elementis et nutrit̄ in aqua mixta mediāte calore solis. Vn̄ allec in aqua puro viuere nō pōt. q̄a illa non est nutrimētalis. Et ideo videm⁹ pisces panē comedere in aqua. Itē in quolibet mixto viuente requirunt̄ tria que faciūt mixtū cōstare et durum esse alias cito dissolueret̄. Item requirit̄ ignis vt calorem habeat in quo vita saluat̄. Et tunc requirit̄ humidū in qd̄ agat calidū Et requirit̄ humiduz aeris q̄a sp̄ūs generat̄ ex sanguine aereo. Item ossa sunt ex mēstruo q̄tū ad grossiores ꝑtes menstrui. q: ossa materiā hoīs inesse ꝯseruant. Si eīm nō essent ossa hō cito dissolueret̄. Postea de ꝑte mēstrui magis aquea generat̄ cerebrū et medulla. de ꝑtibus aūt magis aereis generat̄ sp̄ūs Et de ꝑtibus magis igneis. epar ita q̄ quelibet mēbra in hoīe sunt in sua structione ex adiūctiōe alicui⁹ elemēti. Nota fetus sic format̄ q̄ q̄titas materie preexistētis ꝯdensatur vel rarefit ad quantitatē siue extensionē debite forme in longum latum et profundum. Et quando res generabilis maior erit in quantitate re corrumpenda et tunc fit rarefactio materie quando:

vero erit minor tunc fit cōdensatio sic est qñ ex semine mulieris fit hō. Et tunc si materia seminis est maior recipiēte formā hoīs tunc primo calor naturalis et virtus formatiua materiā ꝯdensat et facit indurescere vsqꝫ donec fit apta forma Et tunc hoīe generato materiā augmētat interim cum elemētis vsqꝫ ad q̄titatē ꝯpetentē sibi Et oēs ille diuersificatiōes q̄ precedunt animā in instanti generatā debent esse indeterminate. ante illud instans q̄uis oīa sunt terminate per formā corrumpendā scilicet per formā menstrui Tamen adhuc expectāt aliā terminationē a forma generanda scdm hoc glosat̄ littera que dicit postea format̄ facies scdm trinam dimensionem semper indeterminatā et indeterminabilem.

Sunt aūt quidā qui penes quodlibꝫ tp̄us signatū ponūt regnare aliquē planetarū. Et quia scire hoc multū confert ad ea que hic scribunt̄. et ideo ne ignorancie mee illud neglectū ascribatur. ex hȳs aliqua declarabo. Notandū primo vt dicit Auicēna Accidencia sunt in triplici genere. quedā eñ materiam cōsequuntur in composito et ei attribuūtur quedā forme. quedaꝫ cōposito ex materia et forma consequunt̄. Et cum hoc sit naturale. compositum ex materia et forma. tripliciter denoīabuntur accidentia in ipso. Ex parte aūt aīe sunt quedā accidēcia vt virtus eundi et mouendi Et qꝛ scdm intentionē quorundā q̄ digne locuti sunt de natura oēs virtutes quas anima in corpore cōplectitur illas contrahit a speris et corporibus supercelestibus.

Hic autor incipit determinare de successiua formatiōe fetus ſm influentiā planetaꝝ. Et primo pmittit quedā. Scdo exequitur intentū suū ibi ab vltimo eñ. Nota illa ɔclusio formaꝫ ex littera. Fetus formaꝫ successiue pplanetas id ꝓbaꝫ extra litterā penes illud formaꝫ fetus. qd̄ diuersimode influit fetui esse et viuere. Sed planete sunt hmōi igitur ꝛc̄. minor ptꝫ. q2 huic influit viuere lōgo tpe huic paruo tpe. vt ptꝫ per Ptholomeū in carthilegio suo et ꝑ eius cōmentatorē Nota tunc plancta dicitꝫ regnare qñ est in maiori vigore scꝫ qñ est in domo sua hoc est in signo sibi conformi. Et que sint domus planetarū infra patebit. Nota aīa mouet corpus per hunc modū. aīa primo moueꝫ ab alio scꝫ ab appetibili et sic mota. mouet spūs quib9 motis ipsi mouēt musculos qui moti mouent mēbra Et sic ptꝫ ꝙ appetibile est principale mouens Sed est dubiū vtrū aliqd̄ accidens posset esse principiū alicui9 subē principaliter Rñdet galther9 burlaij sup quartū sniarū ꝙ sic. q2 illud est agens qd̄ corrūpit vnū ꝛ generat aliud tales aūt humor notificās fit indispositio siue disproporcio elementoꝝ que corrūpit formā hōis et generat formā cadaueris qd̄ est substantia Rñdeꝫ ꝙ humor notificās est quedā suba non eñ sumiꝫ humor ꝓ accidēte Sed capiꝫ pro materia humida peccāte ita ꝙ accidēs nō corrumpit hoīem Sꝫ de virtute sui subiecti. Sꝫ qñ dicitꝫ substantie nihil est cōtrariū Dicitur ꝙ verum est de cōtrarietate ꝑfecta. Tamen bene ɔtrarietate diminuta que sufficit ad corruptionē vnius et ad alterius generationem.

Ab vltimo eñ orbe qui motu diurno oēs speras inferiores recipit influunꝫ materie principaliꝫ et radicaliter v̇tutes essendi et mouendi. et ab orbe stellarū fixarū fetus recipit v̇tutē qua distiguiꝫ in esse scd̄m diuersas figuratiōes et accidētia et illud cōuenit ei inquātū forma Sꝫ etiā contrahit aliam virtutē ab hoc orbe q̄ dat esse et scd̄m diuersas naturas hui9 orbis post sperā stellatā poniꝫ spera saturni scd̄m astronimos ꝛ ab illa influunꝫ aīe v̇tus discernendi ꝛ rationādi Et postea iouis ab illa influitur aīe magnanimitas et plures aīe passiones

et a spera martis influit aīe animositas et virtꝰ irascibilis. et alia desideria aīe. et a sole influit virtus sciendi et memorādi a venere motus cōcupiscētie et desiderij. a mercurio virtus gaudendi et delectandi a luna que est radix omniū virtutū naturalium. virtus vegetandi q̄uis hoc enī̄ et plura alia ab anima ꝓcedunt Et cum ista sequunt̄ ex diuersis partibus corporū celestiū ideo hec omnia aīe attribuūt̄ et nō solum anime Sed etiam toti cōposito quia simplex nō potest sustentare accidens.

¶ Hic ostendit quomō anime influunt diuersa accidētia a corporibꝰ sup celestibus. Nota q̄ ab vltimo orbe aīa capit esse in oīibus q̄tum est ex parte sui. Sed spera celi dat esse distinctū anime ab alijs entibus q2 ꝓpter multitudinem stellarū influunt distinctū esse et distinctionem. Vnde s̄m hoc q̄ stella speralis respicit vnā animā plus q̄ aliam ideo distinctum esse influit cuilibet anime humane. cui correspondet distincta stella. Nota saturnus est prima stella erratica et gratia sue influentie dat anime virtutem discernendi rationādi. Et dicit̄ saturnus quasi satur in annis per cōtrariū. vnde cum sit frigidissimus et siccus influit caristiā ipso regnante. Sed iuppiter influit magnanimitatem. vñ iuppiter fuit quidā vir. qui expulit patrem suū a regno suo. Et dicit̄ quasi iuuans patrez per contrariū et illud attributū est vni planete qui magnanimus est p̄ influentiā. ita q̄ puer natus eo regnāte fit magnanimꝰ. Sed in venere nascunt̄ luxuriosi. Sed mars est malignissimꝰ planetarū et dat virtutē irascibilē. Sed sol est optimꝰ planetaꝝ influens sciam et memoriā. vñ nati sub sole sunt felices et amabiles. Sed mercurius d2 q̄si mercatoꝝ kyrios. i. dn̄s sicut enī̄ mercator d2 esse gaudiosus ⁊ affabilis. sic ⁊ ille planeta est beniuolus gaudiuz et delectatiōez infundēs Sz luna influit v̄tutē vegitandi et nutriēdi q2 est infimꝰ planetaꝝ ideo immediaciꝰ agit Itē lr̄a d̄t accidēs in simplici essentia nō sustētat̄. cā est q2 accidēs egredit̄ de natura subiecti nō solū magnitudine subiecti siue cause materialis. Sz etiā magnitudine cāe efficientis ideo ↄpositū scd̄m vnā ptē est cā materialis ⁊ s̄m aliā ptē est cā effectīa Et ideo in simplici nō est ↄponere ideo simplex nō est subiectū accidētiū ⁊ maxime accidentiū realiū Et q̄uis essentia simplex posset esse subiectū suoꝝ

modorū essendi sicut materia prima est subiectū sue potentie que est suus modus essendi ꝓprius et formalis Ex hoc ptz ꝙ accidentia potētie nō sūt accidētia solius anime Sed accidētia tocius cōpositi Sed dicunt anime sic quia insunt corpori corporaliter et principaliter.

Tunc vero ex parte corpis ꝯsimiliter notādū est Et pmo de creatiōe vel formatione corpis qd ex embrione creat et format p effectus ꝛ opatiōes stellarū que planete dicunt. pmo em̄ materia embriōis vl hoīs generādi ꝯpressa ꝛ coagulata p frigiditatē ꝛ siccitatez saturni disponitur. et huic materie a saturno vtus influit vegitatiua et motus naturalis ascribit ꝛ tūc patebit in tali materia opatio aliqliter debita Et ideo medici dicūt ꝙ post lapsuz spermatis in matrice ꝙ pmus mēsis in generatiōe ꝛ in tpis successiōe scdm exigentiā nature seminis saturno ascribit quia sua frigiditate et siccitate semen constringit et consolidat.

¶ Postq̄ autor posuit accidentia ꝓpria anime mediātibꝰ corporibꝰ celestibus. cōsequēter exequit de accidētibꝰ corpis Nota frigidi est cōstringere ꝛ cōdensare vtptz in experimento vt si accipiat olla plena aque et ponat ad locū frigidū aqua minorat sic ꝙ cōprimit. Sed calidi est extēdere vt calor ferri facit ferrū extēdere. Itē calor in aqua buliente ipam extēdit ꝛ rarefacit. Sz qr saturnꝰ est frigidꝰ ꝛ siccus ideo assimilat terre ideo materiam cōdensat et ꝯprimit vn̄ꝰ Est frigidus summe saturnꝰ siccus ꝛ asper. Dubiū vtruz aliqs planetarū posset influere frigiditatē Et videt qd nō quia scdo celi. stella influit motū et lumen Sed tam motus q̄ lumē calefaciūt ergo ꝛc. Rn̄deo ꝙ oīs planeta influit calorē. Sed vnus plus alter minꝰ. vn̄ Saturnus et luna minime influunt calorē respectu aliorū planetarū.

Sz ex isto oritur statim dubitatio qr alicui pōt esse dubiū vtrū saturn⁹ regnet in cuiuslibet embriōis cōceptiōe Et si nō tunc mirabile est qd dictū est.

Hic mouet dubiū et est illud Si dictū esset verū sequeret q Saturn⁹ semp regnaret et hoc esset mirabile cōsequentia tenet in littera Etiam de se ptz quia omne die fiunt conceptiones puerorum.

Circa quod notandū q materia prima subiecta est corporibus supcelestibus et eorū motib⁹ et hoc est qd dicit phus in primo metheo. q omīa inferiora causata sūt a supiorib⁹ et ab ipsorū motib⁹ gubernantur. Et ideo necesse est quod ista inferiora particulariter ⁊ vniuersaliter respiciant a supioribus intelligendo de vniuersalitate corpis tocius supcelestis vlr em̄ ista inferiora respiciunt a supiorib⁹ qr nihil fit de materia elemētari nisi ex v̇tute superiorū ideo dicit cōmēta.xij.metha. qa natura non agit nisi gubernat a corpibus supcelestib⁹ hoc est ab intelligētijs. particulariter em̄ aliqd fit in istis inferiorib⁹ a causatiōe superiorū qr vna pars celi apta nata est introducere talē formā determinatā et specialē. alia v̇o aliā formā Et illud totuz videt esse de intentione ꝯmētatoris primo de generatiōe

⁊ coꝛruptōe. vbi vult ꝙ gn̄atio elemētoꝝ ⁊ parciū ipſarū ad inuicē eſt oꝛdinata ⁊ cōſeruata ꝑ motus coꝛpoꝛum ſupercelestiū. Et per motus elementoꝛū qui concurrunt generaliter ad generationem mixtoꝛū. addit aūt cōmentatoꝛ ꝙ indiuidua animāciū et planetarum ſunt determinatarū cauſarū ⁊ ſunt determinata ad eſſe Et ita tam ad eſſe vl'iter q̄ꝫ ꝑticulariter inferioꝛa a ſuperioꝛibꝰ reſpiciuntur.

¶ Hic ſoluit queſtionē motā. ⁊ ṗmo ponit quādā ſolutionē. ſcd̄o applicat eā ad ꝓpoſitū. ibi ⁊ id̄o cū materia ⁊c̄. Nota natura celeſtis reſpicit determinate elemēta q᷑ in vna ꝑte generat ignē. ⁊ in alia coꝛrūpit aquā ſicut videmꝰ. ꝙ ſigna hyemalia faciūt gn̄are aquā plus in ſeptentriōe. Sꝫ ſigna eſtiualia plus faciūt generare aerē vel ignē in eſtate. Nota lr̄a d̄t coꝛpa ſimiliū parciū vn̄ ille ꝑtes dicunt̃ ſil'es quaꝝ q̄libet ſuſcipit ꝑticipationē tocius. hoc intelligēdo de ꝑtibꝰ quātitatiuis ſicut q̄libet ꝑs ignis. Et ignis etiā hꝫ ꝑtes diuerſaꝝ rationū ſicut materia ignis ⁊ foꝛma mō generatio ſimiliū ꝑciū coꝛpoꝝ que ſunt in elemētatis regunt̃ et determiata ſunt ꝑ motū coꝛpoꝛū celeſtiū. Idē eſt dicendū de planetis ⁊ indiuiduis animātiū Et ideo ꝯtingit ꝙ in vna ꝑte terre hoīes moꝛiūtur Et ſi eſſent in alia ibi poterint retiere vitā eoꝝ q᷑ ſi aliqd̄ mixtū fuerit nimis calidū ī regiōe nimis calida illud dꝫ poni ad regionē frigidā. vt eiꝰ caloꝛ obtēperet̃ ⁊ tunc illud ſanitati reſtitueretur

Ideo cū materia ṗma ſit ſubiecta coꝛꝑibus ſuꝑcēleſtibus in agēdo neceſſe eſt ꝙ capiat foꝛmā alicuiꝰ ſpēi determinatā ab aliqua parte ſpeciali celi. eo ꝙ non poteſt eam recipere a coꝛpoꝛe celeſti in cōmuni eo ꝙ tale coꝛpus reſpicit iſtā materiā vel iſtaꝫ foꝛmam indifferenter. Nam qua ratione daret illam

formam.eadem daret et alias; quia omnes forme que sunt in potẽtia in materia prima in primo motore sunt in actu.vt di.cõmẽta.xij.metha. ergo necesse est esse aliq̃ determinatã ptẽ in primo motore primo specialiter respicientẽ materiã ad hui⁹ determinate forme susceptionẽ Et ideo nõ sufficit agẽs particulare phisicũ stante cõmuni influentia ⁊ cõmuni actione corporũ celestiũ. Et illud ptȝ ex eo qr postq̃ semẽ est decisum gerit in se vim illius a quo est decisum Et illa virtus gubernatur a corporib⁹ supercelestibus vniformiter ita q̃ nõ magis gubernetur ab vna parte celi q̃ ab alia. ymo hoc mõ destrueretur in sua ꝓpria actione.et illud est de intentione aresto.scđo de ge.et corrup. vbi di.q̃ adueniente sole redibũt aĩalia.⁊ recedẽte sole aĩalia peribunt Illud autem apparet ex intentione commentatoris.secundo metha. vbi vult q̃ materia prima primo non recipit omnem formam Sed primo formas elementales et mediantibus istis omnes formas mixtorum Ille autem ordo formarum non

potest esse nisi ab aliquo specialiter materiam gu-
bernante quantum ad receptionem formarum.

¶ Hic autor applicat ad ppositū istam solutiōem. Et primo in genearli scđo in speciali. ibi et per hūc modū. Nota motor primus est duplex. q̇dam est motor p̄mus vt ipse deus gloriosus. Et p̄ter illū motorē est ponere aliū motorē p̄mo ꝯiunctū. vñ phi ponunt octo speras et nouem motores. ideo q̇a quelibet spera habet sibi ꝓpriū motorē. Et preter illos motores est dare vnū motorē simpliciter inmobilē qui nō mouet̄ immediate. Sed mediātibus alijs motoribꝰ cōiunctis Modo lr̄a autoris sic intelligit̄ oēs forme in materia cōposite sunt de primo motore semꝑ simpl'r et in actu. vñ linconiēsis suꝑ quarto poste. di. ꝙ effectas p̄mo hꝫ esse in suis causis. Et maxime effectiuis. Hꝫ in se hꝫ esse virtualiter. Nota ꝑticulare agens sub influētia cōi pōt educere formā determinatā q̇a oīs causa prima determinate respiciēs aliquā formā plus influit q̄ pater vel mater. Et ideo agēs particulare nō ꝓducit sine determinato agente. Itē lr̄a dicit semē decisum hꝫ vim illius a quo est decisum. Ex hoc dubitaret aliq̇s vtrū semē decisum esset animatū Et videt̄ ꝙ sic. q₂ semen inq̄tū est in patre tunc est viuū vitā patris habēs. et si hꝫ eandē materiā in matrice ibi erit viuū. Hic respōdeo ꝙ semen fusum in matrice nō est viuū formaliter. q₂ nec est planta nec est aīal. sed est viuū v̄tualiter q₂ mediāte spiritu sibi interueniēte operat̄ vita Sed dt cū sit inanimatū quō ꝓducit animā Dōm ꝙ mediāte nutritiōe que est aniata mediātibus virtutibꝰ ꝓprijs anie. Item nota penes stellas ⁊ planetas spēaliter rep̄sentantes specialē influentiā diuersificant̄ hoim ymagines ſm Albertū Et ideo qñq₃ cōtingit ꝙ hō cū capite vnius porci generatur q̇a al'qua stella tunc dn̄atur que influit talē dispositiōem Et sic est expertū ꝙ in lapide aliquo facta est ymago scorpiōis vl' serpētis quia aliqua stella vel ꝯstellatio respicit ipm̄ et sibi imp̄ssit illā figurā. Et ex hoc ꝯtingit ꝙ ymagines aliquoꝝ signorū sculpte in lapidibꝰ habēt curare infirmitates sicut recitat Halij in centilogio phtolomei. ⁊ vidit ꝙ ymago scorpiōis sculpta curauit lesionem factā in satellico a scorpiōe aīali. Et sic videmus ꝙ qñq₃ aliqua corpora mortua sepulta sc₃ hoīes centū annis vel amplius iacent sine incineratiōe ⁊ hoc fit per naturā stellarū respicientiū illud cadauer qđ cōseruat̄ sine excineratiōe et cōbustione. preterea ex hoc patꝫ ꝙ qñq₃ optimi amici fiunt inimici vna causa agente ꝑticulari et hoc accidit per influentiā planetarū repugnanciū. quibus ipsi sunt subiecti.

Et per hunc modum manifestatur esse de saturno
ꝓpositū. sc₃ ꝙ habet disponere materiā et introdu-
cere talem formam Sed ꝙ saturnus sic semꝑ dicit̄
regnare in embrionis cōceptione. sic intelligitur ꝙ
suū regnare in hoc loco non sumit̄ pro aliq̇ alio q̄

influere talē dispositionē que ab alia pte celi nō est nata influi. Et ideo si in tali hora noctis vł diei nō dicatur regnare saturnus hoc est ex eo qꝛ cessat vtꝰ sua Sed aliquis alius planetarum vel stella apta nata est influere talē dispositionē in materiā quaꝫ saturnꝰ influere nō potuit. qꝛ actus actiuorū sunt in paciēte bñ pdispositoЕt si aliquis quereret cur ita fit ꝙ omnia tali cursu currant. Respōdeo ꝙ sic sunt ordinata apud deū qui primordialiter omīa disposuit secundum ordinē sublimē et cuilibet vir tutē propriā scdm exigentiā sue nature ministrat.

Hic applicat solutionē ad ꝓpositū suū in speciali. Nota p textū solui tur dubitatio directe in forma qñ sic arguebaꝭ Si primus mēsis attribue reꝭ saturno. ita ꝙ ille regnaret in principio sue ꝯceptionis tūc semp regna ret saturnus Dico saturnū regnare. intelligiꝭ dupliciter Vnomō influen tia generali alio mō influētia spēali mō diciꝭ ꝙ saturnus regnat omni die influētia generali, regimē spēale saturni est qñ fuit in domo sua et tunc ha bet maiorē influentiā Nota saturnus est frigidꝰ et siccus ideo hꝫ influere semini humidū ⁊ calidū qui sibi ꝯtrariantꝭ virtualiter . Vñ omīs actio fit gracia ꝯtrarietatis qꝛ simile additū alteri nō agit in ipsum. vñ agens ⁊ pa ciens in pricipio actiōis sunt dissimilia Sꝫ in fine sunt similia qꝛ omē agēs assimilaꝭ suo passu inꝙtū pōt mediāte sua vtute, quia omē agēs naturale agit in suū cōtrariū. ꝭm vltimū sue potētie vt patꝫ. pmo celi. Nota lr̄a dē actus actiuoꝝ ⁊c̄. Hoc ptꝫ ex signis manifestis Est em̄ quidā piscis gene ralis qui vocaꝭ scorpio. ille inficit manū piscatoris p rethe et nō inficit re the qꝛ rethe nō est dispositū ad hoc ⁊c̄. Itē sol calefacit aerē et nō orbes ip sos sed inferiores se ꝙuis sint sibi ꝓpinquiores. hoc ꝓpter indispositioneꝫ materie. Et ideo peccauerūt dicētes qdlibet fieri ex quolibet. Hoc nō va let qa primus actus ꝓprius hꝫ fieri in ꝓpria materia sibi disposita. Iteꝫ no ta ꝙ ꝓpe dispositiōes nō corrūpunꝭ in aduētu forme Et ex hoc destruitur oꝑinio que ponit ꝙ postꝙ materia menstrui est disposita et qñ hoīs forma introduciꝭ tūc dispositiōes pme corrūpunꝭ Hoc nō valet. qꝛ tūc dispositi ones frustra pcesserunt vñ dispositiōes sunt mediū recipiendi illud qd fit

de potēcia materie. Item autor in lr̄a ostēdit se esse catholicū in hoc q̄ ponit deū pmordialiter sic animā disposuisse. vñ ph̄i mere naturaliter loquētes sic hñt dicere q̄ ab eterno sic deus disposuit planetas et stellas et non de nouo et ideo cōmentator. pmo celi dr̄ si vna stella fieret de nouo in celo totum celum periret pp̄ter illam in ordinationem que fieret per illam stellam. et oportet q̄ celum non moueretur.

Post hoc que dicta sunt iupiter aduenit sua gratia et v̄tute huic fetui q̄ materiā dispoīt ad susceptiōz forme mēbrorū. et caliditate sua virtuali et causali materiā fetus ꝯfortat et sua hūiditate replet que fuerunt desiccata virtute saturni in primo mense Et sic ioui attribuitur secundus mensis.

Hic autor exequit̄ de alijs planetis q̄tū ad formatōēz fetus Et videt̄ q̄ planete nō formāt sic materiā fet⁹ q: inter cām z effectū dz esse ꝓportio et sic sequeret̄ q̄ embrio generatus esset ꝑpetuus cū ipī planete sunt ꝑpetui. Dōm licet cāe pncipales remote sint ꝑpetue tñ cāe ꝓpinque sunt corruptibiles ideo corrūpit̄ fetus.

Tertio aduenit mars qui sua caliditate et siccitate format materiā. diuidēs a laterib⁹ brachia. et diuidens collum a brachijs et caput format. Et huic operationi attribuitur tercius mensis.

Nota mars est calidus z siccus z ideo ipē hz formare crura z brachia q̄ sunt sicca. Oportet em̄ q̄ calor sufficiēs ꝯgregat ptes terrestres siccas si debēt fieri crura z brachia. Nota ex lr̄a habemus q̄ caput format̄ prius a marte q̄ cor a sole. Cui⁹ cā est ſm medicos q: in capite sunt omīa pncipia vite ergo primo format̄. Sed aresto. ponit q̄ cor primo format̄. quia cor influit om̄ibus membris et habet se in corpore sicut rex in suo regno.

Quarto tp̄e virtus solis aduenit. formas impmit cor creat. et aīe sensitiue motū dat. Et hoc est verū secunduz intentionem medicorum et quorundam

astronomo. Tamen secundū intentionem arestot. cor inter omēs ꝑtes generādas generat̄ primo et virtute eius omnia alia membra nascuntur addunt enim quidam ad istam particulaꝫ dicentes q̄ sol est radix tocius virtutis vitalis. Et tali operacioni quartus mensis ascribitur.

¶ Item philozophi ꝓpter illū textū ascribūt generationē hoīs dicētes. Homo generat hominē et sol vt dicit phūs scđo phicoꝝ quia a sole virtꝰ radicalis dependet. Contra si sic sequeretur q̄ hō deberet esse celestis et solaris creatura q̄r effectꝰ ab eodem denoīatiōꝫ sumit a quo hꝫ ētitatē Dicēdū q̄ sol est cā remota ideo nō sumit̄ denoīatio in effectu a sole ergo ꝛc̄.

Quinto t̄pe quedā exteriorū mēbrorū venus sua v̄tute ꝑficit. et q̄dā exteriora format scꝫ aures. nares os ꝛ virgā virilē in masculis. ꝛ pudibunda scꝫ vuluā mamillas ꝛ alia mēbra in femellis. manuuꝫ et pedum seperationē facit et etiam digitorum Et isti quintus mensis assignatur.

¶ Nota venus est beniuolus planeta ꝛ est v̄tualiter calidꝰ ideo ꝑficit mēbra exteriora. s. os aures et testiculos Sed videt̄ q̄ testiculi debeant p̄mo generari q̄r sunt principalia mēbra (sicut cor et caput) mediātibus quibus se natura ꝯtinue saluat Dicit̄ q̄ testiculi nō snnt ita p̄cipalia mēbra sicut cor et caput q̄r videmus testiculis ablatis ad huc viuere hominē. Sed capite absciso et corde ablato vlterius ibi nō esse vitam videmus

Sexto t̄pe influentia et regnatio mercurij instrumenta vocis format. supercilia cōponit. oculos fabricat. capillos crescere facit. et vngues producit.

Et isti operationi sextus mensis attribuitur.

¶ Nota q instrumenta vocis sunt nouem. vn⁹ Instrumenta sunt nouem guttur ligua pallatū. quattuor et dentes et duo labia simul.

Septimo tpe. luna opatione finē imponit repellit enim sua hūiditate angustias carnis et aurigenas carnis supficiem replet. venus vero et mercurius humiditatem tribuentes toti corpori nutrimentū dant Et isti opationi datus est septimus mensis.

¶ Item luna replet poros carnis et facit fetū esse planū in superficie scz in cute Item si aliquis homo vel puer nasceret in septimo mense ille moreretur qr nō esset adhuc debite formatus ⁊ cōsolitatus ergo ⁊c.

Postea influētia saturni cui octauus mensis ascribitur Et ille saturnus multū infrigidat et exsiccat Et p ɔsequēs cōstringit fetū Et ideo aliq astronomi ponūt fetū gnratū i octauo mēse moribūdū vl mortuū esse vt in sequētib⁹ manifestabit. Deinde in nono mense dñatur iuppiter qui sua caliditate et hūiditate fetū letificat Et fetus qui generat in isto mense est fortis et bn̄ disposit⁹ et longe vite et fortis gracia caloris. ⁊ lōge vite gr̄a humiditatis.

¶ Hic autor ponit vnuz notabile. si homo in aliquo membro deficiente vt pueri nascunt vel generātur cū quattuor digitis in manu vel cum tribus hoc est pter defectū materie. Similiter si generaretur cū sex vel septem digitis hoc esset ex habundantia materie.

Et aūt adhuc notandū q membra corporis

organici.xij.signis zodiaci attribuũt Primũ ergo signũ toci⁹ spere celestis.ē aries.in q̃ qdē signo sole exñte tēperato fit calidũ ⁊ hũidũ et tũc est mot⁹ ad gñrationē Et ido mot⁹ solis in ariete dr̄ ṗncipium vite et radix ṽtutis vitalis ꝑterea arieti attribuit caput in hoīe et eius ꝯditiões. Nã aries in celo est dignior ps celi.qꝛ est principiũ diuisiõis spere per xij.signa Sic caput ī hoīe vocaẗ dignior ps corporis.Et ido merito arieti assignãdũ ē Et qꝛ sol currēs in hoc signo calidū ⁊ humidũ nature mouet ⁊ ideo caput in homine diciẗ principiũ spũs vitalis.

Postq̃ autor oñdit influēciã planetaꝝ ⁊ stellaꝝ respectu fet⁹.nũc ꝯñter exequiẗ ad effectũ signoꝝ Nota aries ē calid⁹ ⁊ hũidus ⁊ correspõdet veri ver em̄ ē calid⁹ ⁊ hũidus ⁊ tũc aĩalia maxie appetũt coitũ ⁊ tũc augmẽtaẗ calidũ ⁊ humidũ gr̄a solis exñs in ariete. Et maxie in viris tũc est appetitus ꝓpt̄ hoc etiã mater eccl'ia statuit ieiuniũ mag⁹ in illo tp̄e q̃ in alio tp̄e ꝓpter luxuriã illo tp̄e restringēdã qꝛ tũc hoĩes ꝯstricti yeme reuertunẗ ad vigorē.vñ⁹. Marce.mares.februoq; canes.mayo mulieres. Nota aries hꝫ dñari sup caput in quo vigēt oēs potētie aĩe ꝓ tãto.qꝛ ip̄e aries est ṗncipiũ vitalis operatõis sic ⁊ caput in quo vigēt oēs potēcie aĩe. Et ido medici dicũt q̄ ṽtus vegetatĩa corpis est in capite ṗncipaliẗ ⁊ determiate Sꝫ in corde originaliẗ. Sꝫ dubiũ est vtrũ vita magis ꝯsistat in corde q̃ in capite Et videẗ q̄ in capite.ptꝫ ꝑ auicē.q̇ dt̄ q̄ vidit arietē ambulãtē corde extincto.hoc esse nõ p̄t nisi vita haberet ṗncipiũ de capite Sꝫ ꝯtra hoc est ip̄e Auerrois in.vi.phisi.q̇ ip̄m deridet dicēs sic se vidisse arietē currere hinc iñ absciso capite.vñ Auer.vult q̄ vita ṗncipaliter ⁊ origenaliẗ sit ī corde Sꝫ ex ꝯñti in capite Sꝫ medici sũt multũ sensuales. Et ido qꝛ vidēt in capite esse sensus ṽtutũ ideoqꝫ dicũt vitã ꝯsistere in capite ṗncipaliẗ sed nõ est ita.ymo in corde Sꝫ q̇d dicem⁹ ad autorē in lr̄a q̇ dt̄ q̄ caput ē nobilior ps corpis. Dõm q̄ hoc est verũ ſm apparentiã ⁊ maiorē operationē spirituũ vitaliũ qꝛ in eo apparēt magis opatiões vite q̃ in corde Vñ nõ dubito quin nã nobiliorē ⁊ meliorē ptē corpis collocauit in medio corpis. Nã cor est ṗmũ viuēs ⁊ vltimũ moriēs hoc nõ eēt ṗncipalissimũ mēbꝝ corpis.

Thauro q̄dē collū. humeri ꝛ scapule gemini attri
buunt̄ cācro man ꝰꝛ brachia. leoni quidē pectus ꝛ
cor: virgini stomachꝰ ꝛ intestina. Et hoc videt̄ esse
medietas corpis ſm cursuȝ medietatis celi vicȝ pte
septētrionali est annotata. libra vero scd̄am ptem
corpis respicit scȝ renes ꝛ est principiū ceterorū mē
brorū. Scorpio vero loca libidinis respicit tam ex
pte viri q̄ꝫ ex parte mulieris. Sagittarius nates ꝛ
ea p q̄ natura secessuȝ dimittit ꝛ posteriora respicit.
Capricornus vero genua ꝛ alia inferiora respicit.
Aquariꝰ v̊o tibias respicit. Piscis v̊o qd̄ ē vltimū
formatiōes pedū respicit ꝛ plātas Et sic breuiter
habitum est iuditium ex parte duodecim signorū.

Hic autor ostendit de aliĳs signis dicens vt ptȝ in textu Nota littera vult in tm̄ qꝫ luna existēte in talibus signis que respiciunt illa membra vt patet in littera in illis membris nō debet fieri minutio sanguinis.

Et nō opinetur aliq̄s illa ficta fore. nā fides huiꝰ
in multis experimētis valeat inueniri. noscat ergo
experimētū quiuis qꝫ malū ꝛ venenosū est tangere
illud mēbruȝ luna existente in tali signo illius mē
bri Et causa istius est nā luna auget humiditatem

quod experiẗ ad sensum. ꝙ si carnes recentes po-
nantur de nocte ad radios lune tunc generantur
vermes in carnibus Et illud non semper apparet
eodem modo Sed precipue in speciali statu lune.

¶ Hic autor cõfirmat dicta sua ꝑ experimēta Nota si carnes in pleni-
tudine lune ponerenẗ ad radios lune tũc cõuerterenẗ in vermes ⁊ tũc ma
gis ꝙ̄ in alio tꝑe qꝛ tũc luna ē multũ hũida Et ideo d̄t autor in spēali statu
lune Ex hoc ptꝫ si aliq̄s vulnerat⁹ ponereẗ ad radios lũe. hoc noceret sibi
qꝛ lũa augmētat hũiditates ⁊ sic hũiditas nimis fiet intēsa. Sꝫ si poniẗ ad
radios solis nõ est nociuũ. qꝛ radij solis faciũt hũiditatē exalare Et sic ex
istis ptꝫ ꝙ sꝑ in plenilunio mēsis maioraẗ hũiditas scꝫ cerebrũ medulla. et
mēstruũ. Et ido tũc difficile ē studere ꝓpẗ hũiditatē cerebri nimis intēsam

Ut illud sane intelligatur aduertendũ ꝙ quattuor
sunt status lune scd̃m albertũ in tractatu de statu
solis ⁊ lune Luna v̉o in ꝑma ei⁹ incēsiõe est calida
et humida vsqꝫquo est semiplena post hoc tunc di
citur calida et sicca quousqꝫ fit plena deinde est fri
gida vsqꝫ ad semiplena in decremento. Ultimo ve
ro est frigida usqꝫ soli adiungitur Et in hoc statu
maxime humectat humida putrefaciendo ideoqꝫ
cum luna augeat in om̄ibus membris humidita tē
tunc ledere membrũ cum ferro est idez ꝙ grauiter
vulnerare quia malũ est humiditatē addere hũidi
tati Et sic per consequens augmentaẗ nocumentũ

Hic cõfirmat dictũ suũ. Nota prima quadra correspõdet aeri qui est
calidus et hũidus ꝛ qui generant in ista quadra fiunt sanguinei. Scđa est
sil'is igni calido et sicco et tunc in illo signo generant colerici. Tertia cor-
respõdet terre q̃ est frigida et sicca et tunc nascunt melãcolici. Quarta q̃-
dra corñdet aque que est hũida et frigidã. et tunc nascunt flegmatici. Et
scđm hoc dicunt aliqui ꝙ si carnes ponerent ad radios lune cum fuerit in
quarta quadra tũc cicius cõuerterent in vermes q̃ in plenilunio q̃a tunc
maxime est luna hũida ꝛ vigorosa. Nota si aliq̃s voluerit in quarta qua-
dra. tunc nõ debet trahere sanguinẽ nec vulnerari in cerebro. Ratio q̃a ꝑ
illã vulneratiõez hũiditas augmẽtaret nimis ꝛ iđo fieret nociuũ in mẽbro

SCiatis atqꝫ socij mei q̃uis quedam mulieres
cãm rei huiꝰ occultãt. viri ignorãt. tñ quedã
mulieres bene effectũ cognoscunt. Et plura mala
ex isto operant vt cũ vir est in coitu cũ eis. accidit
qñqꝫ viris magna lesio ꝛ grauis infectio ex infecti-
one mẽbri virilis per ferruꝫ appositũ ꝑ eas. prout
quedam mulieres vel meretrices docte sunt in illa
nequicia. et in alijs similibus Et si phas esset dice-
re hic quedã ascriberẽ. Sed qꝛ ꝓpriũ meũ creatorẽ
timeo iõ de illis occultis ad pñs nihil mãifestabo.

Hic ponit quedã notabilia Nota ꝙ quedã mulieres sunt caute ꝛ astu-
te ꝛ accipiũt ferrũ et apponũt vulue. et illud ferrũ maxie ledit virgã virilẽ
in coitu. Sꝫ vir nõ ꝑcipit ꝓpter nimiã delectationẽ ꝛ dulcedinẽ vulue po-
stea tñ sentit. ideo maxie cauendũ est ne fiat coitus cũ mẽstruosis mulieri-
ribus. qꝛ exinde hõ posset incidere leprã. Et qñqꝫ magnũ infirmitatẽ. q̃a
vene trãseunt a singulis mẽbris ad testiculos. ideo testiculis lesis cito põt
ledi totũ corpus. Vñ dicit dyasidus si mulierẽ mẽstruosam scięter accesse-
ris totũ corpus tuũ infectũ erit et multũ debilitaris. ꝙ vix infra mẽsem ve-
rũ colorẽ et fortitudinẽ re habebis Et sicut liquidũ vestimẽtis tuis ad he-
ret sic ille fetor om̃ino interiora hoīs corrũpit. Dicit em̃ venerabilis ypo-
cras de naturis hoim/mulierẽ mẽstruosam nõ accedas. qꝛ ex isto fetore aer
corrumpitur Et omnia interiora homis confundunt. Nota autor timet
deum scribendo secreta vsqꝫ ad vltimum ne aliquis expertus forte maluꝫ
operetur per illa secreta.

Item de quarto statu lune ꝑcipue possumꝰ effectū declarare predictū alio experimēto qđ sumit̄ ex eo q̄ radij lune de nocte subintrātes fenestras ⁊ ꝑue-niētes ad caput dormiētis faciūt dolorē capitis et fluxum reumatis et causa huius dicta est prius.

¶ Itē causa huiꝰ ē q: tūc luna est multū hūida. ⁊ q: reuma causat̄ ex sup-fluitate hūiditatis ideo facit catharrū et q: hūiditas lune ꝑturbat hūidi-tatē cerebri ⁊ augmētat ip̄m gr̄a huiꝰ augmētatiōis fit fluxus per nares. Et si tunc illi radij inuenirent vulneratū vsq; ad mortem lederent ipsum ideo vulnerati preseruandi sunt a radijs lune.

Post hoc vero ad influencias planetarum quos antiqui vocauerunt deos nature sup hominem ex parte corporis et anime nunc reuertantur.

¶ Postq̄ꝫ vero autor ostēdit quō ꝑ planetas hꝫ formari fetus. Hic ostēdit quō isti planete se hn̄t ad fetū ex ꝑte aīe vel corꝑis vel simul. Nota plane-te bn̄ dicunt̄ dij nature. Ratio q: natura regit̄ ab ip̄is sicut regnū a rege. Vn̄ totus ille mūdus ꝯtiguus est supiorībꝰ latiōibꝰ vt tota v̄tus eiꝰ inde gubernet̄. Sꝫ dicit si planete sūt dij nature q̄d tūc facit celū stellatū. Dicit̄ hoc est cā v̄lis nature ⁊ vniformis. Sꝫ planete diuersificāt effectū s̄m eoꝝ motū. Vn̄ planeta d̄r a planos grece q̄ est planū siue error latiē nō q̄ in se errēt. Sed q̄ ex eoꝝ motibus fiūt diuersi errores in mūdo ⁊ in effectibus.

Saturnus q̄ est superior obscurior ⁊ grauior et tardior alijs, facit natū qui sub eo nascitur fuscuꝫ in calore. ex parte corporis, et plenū in capil lis nigris et duris et caput turbidū et bn̄ barbatū Et talis hō ꝯtinet subtile pectus ⁊ habet scissuras in calcaneis figuraliter, Et hoc scd̄m dispositiōem

figuralē.scd̄m vero aīam,natus est multū perfidꝰ et maliciosus.iratꝰ.tristis.et malgnus vite. fetida diligens,et turbida vestimēta semꝑ induēs Et nō est luxuriosus ⁊ in pluribꝰ venerē minime diligēs ymmo naturaliter abhorret. Unde breuiter notā dum.ꝙ secundū intentionē magistri mei in illa sci encia experti, quicunqꝫ natus fuerit sub saturno habet omnes malas dispositiones corporis.

¶ Hic autor ꝓsequit̃ intentū suū Et diuidit̃ in septem ꝑtes scd̄m ꝙ sep tem sunt planete Nota saturnꝰ est supm̄us planeta ⁊ cōplet cursum suuꝫ in triginta annis.ita ꝙ redit ad idē puuctū zodiaci a quo incepit. Et s̄m ptholomeū saturnꝰ maxīe distat a terra ita ꝙ ad illā ꝑtem vbi tāgit sperā iouis hō venıret in quinqꝫ milibꝰ annoꝝ ⁊ in septingētis ⁊ triginta q̄ttuor annoꝝ ⁊ in septuaginta septē septimanis ⁊ in tribꝰ diebꝰ supposito ꝙ dieta hoīs esset decē miliaria. Et s̄m astro.saturnꝰ est tāte magnitudinis ꝙ est nonagesies maior q̄ꝫ tota terre Itē dictū est ꝙ saturnus est multū tardus in motu suo,hoc debet sic intelli ꝙ in tp̄e lōgiori ꝯplet cursum suū Vn̄ sa turnus est bn̄ tricesies maior sole q̄tū ad suū orbem. Et sicut sol ꝑtransit suū orbē motu ꝓprio ꝑ zodiaci signa in vno anno sic saturnꝰ in triginta an nis.et sic mouet̃ ita velociter sicut sol.vbi igit̃ duo hoīes ambularēt vnꝰ per triginta dies ambularet.triginta miliaria alter vnū miliare.tūc alter qui ambulat vnuꝫ miliare.ambulat cicius nō tn̄ velocıꝰ est in motu eo ꝙ in equali tp̄e ꝑtransit de spacio s̄m pħm.vi.pħicoꝝ.Item nota lr̄a dt̄ sa turnus facit natū suū fuscum in colore.ratio q̄a saturnꝰ est silis terre q̄a est frigidus et siccus ⁊ obscurus ⁊ niger et virtualiter facit natū obscurū. Item facit natū cū pilis duris q̄a est terrestris ꝯplexiōis ⁊ ideo in fetu hu mores malos causat et grossos a quibꝰ generant̃ grossi pili. Item natus eiꝰ est tristis.qꝛ melācolice ꝯplexiōis est v̄tualiter ⁊ melācolici sunt tristes quia semꝑ inclināt se ad terrā Item natus eiꝰ est piger in incessu qꝛ ip̄e est grauis sicut terra ⁊ ideo difficulter mobilis Item ip̄e nō appetit coitū q̄a siccus est et si vult appetere posset vti calidis et bn̄ cōditis et humidis ci barijs. Item ille natus semꝑ est inuidus et ꝑfidus quia nullū habet gau dium sed semper melancolisat et eius somnia vt in plurimū fiunt vera si cut videmus in fatuis qui dicunt semꝑ futura per fantasias et per melan colias. Et ipse semꝑ cupit sedere.in angulo solitarie. Item nota littera di cit ꝙ ipse habet scissuras in calcaneis id est diuisiōes in pedibus circa an teriorem partem sicut equi et calcanea est vna pars pedis in anteriori par te qua primo terram calcamus.

Iuppiter vero stella regalis existẽs. pia dulcis ⁊ lucida ⁊ tꝑata et ꝓspera. facit natū optimū quia nato sub eo dat faciem pulchram. oculos claros ⁊ barbā rotūdā Et figurat duos dẽtes superiores magnos ⁊ eq̄liter diuisos Et dat hoī colorem albū rubeo ꝑmixtū in facie. ⁊ facit longos capillos Scd̄m animā facit natū bonū et honestum diligentẽ. legez et honestatẽ Diligensqꝫ vestimenta pulchra et ornata Et delectabiles sapores et odores ei placent et erit misericors largus . iocundus et virtuosus et verax in sermonibus.

¶ Ponit de scd̄o planeta qui dicit̃ iuppiter. vñ ꝭm astro. ꝯplet cursuz suū in. xij. annis ita ꝙ sub quolibet signo morat̃ ad vnū annum. vñ ꝭm Astro. iuppiter multū distat a terra q: ad illā partẽ vbi est ꝓpinquior terre hō veniret de terra in duob⁹ milibus annorū ⁊ in quingẽtis viginti sex ⁊ q̄ttuor septimanis ⁊ quinqꝫ dieb⁹ supposito ꝙ dieta esset decem miliaria Et magnitudo ei⁹ est talis ꝙ quiquagesies est maior terra Item iuppiter dicit̃ fuisse ille qui expulit patrẽ a regno sic iuppiter expulit operationẽ saturni q: sibi cōtrarius est ꝑ totū vt ptz in lr̃a q: ꝭm astro. qui nascit̃ sub ioue perueniet ad mlt̃os honores q: facit faciẽ pulchrā et facies est nobilior ꝑs corporis vñ plus laborat in facie q̄ in alijs Et facit hōlem albū rubedine ꝑmixtū q: ille color est pulchrior inter alios. q̄a ille color est sanguine⁹ Itez facit barbā rotūdā q: rotūda figura est nobilissima figura ex scd̄o celi. Et ideo caput rotundū est diligendū. ideo nutrices solent cōprimere et rotundare capita puerorū. Itẽ facit capillos lōgos quia facit natū calidū et humidū. humidū eñ cū calore est causa lōgitudinis capillorꝫ. vñ est sup̄fluuz et residuū hūiditatis que exijt ꝑ poros Et id̄o qui hñt lōgas barbas sunt bone cōplexiōis et qui cito barbescūt est signū bone cōplexionis . Itẽ natus sub ioue est bon⁹ scd̄m animā fidelis et addiscẽs. coitū appetẽs et bñ potens gracia caloris. potens in opere gracia humiditatis sufficientis et bene capit singula que audit quia habet spiritus abiles et satis humidos Vnde humidus bene recipit quia calidus ideo bene delectatur . et non semper est piger.

MArs cum sit intēperatus in caliditate ⁊ sicci tate Jdeo scđm hoc facit natū suū rubei colo ris cum quadā adustione et obscuritate sicut vide tur in istis qui passi sunt a sole et habet paruos ca pillos. et paruos oculos. et totū corpus habet cur uum et grossum aliqualiter Scđm aīam vero fal lax. incōstans. inuerecūdus. irascibilis. ꝓditor. dis cordias et bella seminans et superbus erit.

¶ Hic exequit̃ de tertio planeta qui dicit̃ mars. Nota mars mouet̃ sub zodiaco taliter ꝙ cōplet cursum in duobꝰ annis Et distat a terra qꝫ ad il lam ꝑtem vbi ꝓpinquior est terre hō veniret in quadringētis ⁊ nonaginta annis ⁊ vndecim septimanis ⁊ quattuor diebꝰ supposito ꝙ dieta hoīs esset nouem miliaria. Jtē nota caliditas ⁊ siccitas sunt cause adustiōis crispi tudinis criniū. Vñ nati sub marte habēt paucos crines cā siccitatis ⁊ ha bent curuos seu crispos crines grã adustiōis. Jtem natus sub marte est rubei coloris cū quadā obscuritate. qꝛ color rubeus causat̃ ex eo. qꝛ calidū agit in humidū et cōsumendo humidū relinquit siccū sicut videmꝰ qñ de bent ꝯburi lateres ꝙ ante ꝯbustionē nō sunt rubei sed postea ꝯsumpto hu mido efficiunt̃ rubei. et isti nati hñt paruos oculos qꝛ oculus est membrū in quo viget hūiditas. quia oculus est aquee nature ab extrinseco. scđo de aīa qđ patet si ledit̃ exit aqua. et qꝛ mars est siccus ⁊ calidus ideo nō pōt formare magnos et pulchros oculos. Jtē mars inducit bella. qꝛ exsiccat cerebrū et cor incēdit et sic ira generat̃. Jra enī est accēsio sanguinis circa cor. et ideo mars ꝯm antiquos vocabat̃ deus belli. Jtem est fallax. Ratio qꝛ est siccus ⁊ calidus ⁊ sic vt semꝑ est iracūdus et cogitat de malo vt fallat homines ⁊ prodat. Jtem satis appetit coitum. quia calidus et modicum potest quia caret humiditate.

SOl quidē regalis stella existēs. lumē mūdi et oculus vocatꝰ. natū sub eo facit carnosū ⁊ fa ciē pulchrā ⁊ oculos magnos colorē albū cū q̃dam rubedine bene barbatum et longos capillos. Se

cundum vero animam vt quidam scribunt faciet ypocritā et malū. Justum in exteriori parte apparentē. ⁊ facit homīes multū scientes scd̄m aliquos Sed inueni aliquos dicētes q̄ natus sub illo planeta est regularis religiosus ꝓfunde deuotiōis sapiens diues diligens bonos et deprimēs malos.

¶ Hic exequit̄ de quarto planeta que dicit̄ sol. vnde sol de sui natura est planeta calidus. ⁊ ideo influit nato sub eo calorē et est siccus sed tēperate. Vn̄ dicit si sol est siccus sicut mars. quare nō influūt eundē effectū. Dōm q̄ ꝓpter caliditatē ⁊ siccitatē sol ṽtualiter est hūidus et nō siccus nisi temperate. Itē sol s̄m antiquos dicebat̄ pater deoꝝ q̄ꝛ sol est principiū vite influens esse omī rei ita q̄ sol ꝑ eiꝰ accessum ⁊ emisperiū nostrū influit fertilitatē ⁊ generationē Et post eiꝰ recessum videmꝰ arescere ⁊ terrā fieri aridā et in quolibet signo manet. xl. dies ⁊ cursum suū ꝑficit in vno anno et s̄m Astro. tm̄ distat a terra q̄ ad illā ꝑtem vbi ꝓpinquior est terre hō veniret quadringētis ⁊ triginta annis ⁊. xxv. septimanis ⁊ in. ij. diebꝰ ita q̄ dieta eius esset decē miliaria. Item nota natus sub sole est ypocrita. Et dicit̄ ab ypos q̄ est sub ⁊ crisis aurū quasi hn̄s malū sub auro. i. sub bona apparentia. vn̄ꝰ Omīs ypocrita facetenꝰ est heremita. Item calefacit tēperate et ideo facit natū sub eo magne sapiētie q̄ꝛ calor saltem moderatꝰ est instrumentū operādi ṽtutes anime. q̄ꝛ calor facit spūs agiles ⁊ promptos. Item dicūt quidā natus sub sole libenter vult mitti in exiliuꝫ quia amabilis est et iocundus ideo deus ꝓuidet sibi de omī bono Item sol s̄m ptholomeū in centilogio suo dicitur esse occies maior q̄ꝫ tota terra.

Venus est stella beniuola ⁊ facit natū pulchrū et maxime oculis et supciliīs carnosum ⁊ medie stature Scd̄m aīaꝫ ṽo blādū ⁊ eloquentē musicalia diligētē voluptatē gaudiū et coreā desiderātē

¶ Prosequit̄ de quinto planeta qui dicit̄ venus Vn̄ venus habet plura noīa. Primo dicit̄ venus a venerādo. quia antiqui venerabāt causa amoris Etiā dicit̄ lucifer quia de mane lucem indicat qn̄ precedit solem sequēdo de vespere dicit̄ vesperus q̄a vesperū de nocte inducit soleꝫ sequendo et habet colorē candentē ⁊ fulgentē inter sydera. Et cōplet cursum suum in tricentis triginta octo diebus Et venus est in magnitudine sicut est vna

pars de viginti octo terre. Et scdm astro. tm̄ distat a terra q̄ ad illam ptem vbi ꝓpinquior est terre hō veniret in quinquaginta et. xv. annis. ꝛ. xix. septimanis ꝛ in vno die supposito q̄ dieta hoīs esset decem miliaria Nota venus est calidus ꝛ humid⁹ ṽtualiter. Et facit natū luxuriosuz ꝛ pulchrum qa gr̄a caloris facit natū appetere. et gracia hūiditatis facit ipm̄ posse in opere. Item facit natū diligere musicalia. qa musica est vtilis ꝓ cantantibus ꝛ ipis amatorib⁹. Item nota supposito q̄ venus et saturnus venirēt scdm oppositū tunc natus illo tp̄e nō esset om̄ino malus nec om̄ino bonus sed medio modo se haberet qui bonitas veneris retardat maliciā saturni quantū potest et sic facit ibi medium.

Mercurius quem astronimi. solem assequi asserunt et ex radijs cōtrahi facit natū cum corpore gracili satis parue psone et barbe pulchre Et raro scdm animā erit sapiens et subtilis phiam diligens Et studium boni moris et perfecti sermonis et ille multos acquirit amicos. et tamē nō multum fortunatus in eo bona consilia vigent verax ꝛ nullius perfidie expers modulationibus. et nō cōscius id est socius in malo.

¶ Hic exequit de sexto planeta qui dicit mercurius. Nota mercurius semp gradit cū sole et nunq̄ ab eo distat amplius q̄. xxx. gradib⁹ Colorē hz radientē raro ꝓter vicinitatē solis videt Sed tn̄ in meridie mediante speculo videt. Et dr̄ mercurius q̄si mercator kyrios. id est dn̄s qr mercatores indigēt eloquētia. vn̄ mercurius dr̄ deus eloquētie Et cōplet cursuz suū in tricētis. xxx. octo dieb⁹. ita q̄ modicū minus q̄ p annū Et q̄titas mercurij est sicut vna pars de viginti duob⁹ mille ptibus terre. ideo est stella parua Et littera dicit q̄ mercuri⁹ cōtrahitur a radijs solis. Ratio qa continue moueт sub sole Et ꝓter radios solis videri nō potest quia lumen magis obfuscat minus. Item natus ille diligit phiam qui facit natū subtilem scdm animā ideo diligit subtilia.

Una cū sit velocioris mot⁹. facit natū vagabundū verus sermōe. nullius seruicij. ꝛ facit

iocundum. et mediocris stature et habet oculos inequales scilicet vnum maiorem reliquo.

¶ Exequit de vna planeta qui dicit luna. Nota septimo et vltimo q luna est velocissimi motus, ideo natus ei9 est vagus et nō pōt durari in aliquo officio vel seruicio. Et q luna est velocissimi motus ptz qa qto planeta est inferior tanto citi9 mouet. vnde luna cōplet cursum suū in .xxviij. dieb9 et .viij. horis. Et sm astro. tm̄ distat a terra q ad illā ptem vbi ppinquior est terre scz ad pcauū orbis lune hō veniret in .xij. annis ꝛ .lviij. septimanis ꝛ in .iiij. dieb9 supposito q ei9 dieta esset decē miliaria. Nota luna habet lumē a sole. et qñ currit cū sole tūc hz vigorem ꝛ vim ꝛ in nouilunio et in quolibet mense anni cōplet cursuz suū p .xij. signa Et in luna videmus maculā ꝛ cā hui9 est p cōmētato. ij. celi, q luna est corp9 rotundū ꝛ rarū in medio dēsum ex nubib9. Et ideo in medio pter raritatē nō pōt reuerberare lumē solis ꝛ sic penetrat ipm in medio ꝛ per hoc patet obscuritas.

Et sciēdū q oēs stelle ꝛ alie ptes corpis supcelestis illa officia diuinit9 ipa exequūt. ꝛ sp sic agūt et sic nūq impediunt qtū est ex pte earū Et idō si phas est dicere sm ea q dicta sūt oīa inferiora a supioribus regūt Et idō illa q diuino sacrificio ꝛ bestiali ymolatiōe ꝛ alia q in mūdo fiunt nō pñt remoueri ab actiōe corporū supcelestiū danciū vitā ꝛ mortē.

¶ Hic autor ponit vnū notabile, q prius dictū est q natus sub diuersis planetis diuersimode regit et producit. Diceret aliqs quō vel quare sūt stelle sic ordinate Rñdet q per naturā diuinā talis ordinatio facta est. de9 eñ sic ordinauit domū planetar Et illud patet .xij. metha. Et autor vult q p ieiuniū ꝛ sacrificiū bestiarū nō pōt remoueri cursus planetarū. Illud pbatur q motus celi est semp vniformis ꝛ regularis. vij. phicor et semp inuariabilis sicut ergo deus instituit ab eterno ita ineternū pmanebit Sz cōtra sapiens dñabit astris sm theologos hoc nō esset nisi cursus planetarū et effectus impediri possent Rñdet q sapiēs sic dominabit astris qñ videret aliquē effectū saturni de necessitate vt frigiditatē tunc posset se cauere a nocumēto. Sz nō pōt impedire eor effectū simpliciter qm̄ ita semper agunt Et autor loquit naturaliter cū dicit q per sacrificia nō pōt remoueri effectus planetarum quia theologus tenet ibi oppositam partem quia omnia sunt in potentia dei, et deus agit libere et sepe exaudit preces cristi fidelium.

Ex istis verbis sic forte aliquis crederet me sic capere in duplici peccato. primo quidem quia statim visa superficie verborū concluderet ex eis verbaliter omnia de necessitate venire Scdo q me occulto rem christiane fidei vellet dicere Et necessariuʒ de istis narratum sit planetis.

¶ Hic respōdet cuidā questiōi qa aliquis posset ↄtradicere autori. Ex dictis nāqʒ ptʒ q oīa ex necessitate veniūt q2 eueniūt iuxta cursum planetarū ⁊ ille nō pōt impediri ꝭm autorē. Vñ oīa bene eueniūt ex necessitate conditionata sed nō absolute hoc sic declarat quia q̄libet effect9 de necessitate euenit stantib9 suis causis necessarijs et in fallibilib9 vt d̄t aresto. ij. poste. sed quia materia qn̄qʒ est indisposita ideo eoꝝ effectus impediūtur per accidēs. Et sic supposito q virtus planetaꝝ in tali signo inducat mortem tn̄ adhuc hō p remedia pōt ↄseruari ⁊ sic materia nō est disposita seu apta ad talē effectū Ex illo pʒ error illoꝝ q̄ dicūt oīa euenire de necessitate cōstellatiōis.

VT autē ea que dicta sunt lucidiori lumine cognoscant et quō aliqn̄ plures fetus fiūt in matrice et plures pueri nascuntur sicut duo gemelli. oportunū est modicū transgredi ab hoīs generatione et videndū est de generatione aīaliū imperfectorū que non ex semine sed putrefactione generantur Iuxta qō notandū q illa aīalia impfecta sicut musce ⁊ similia nō sp eodē mō generant sicut pfecta aīalia. q2 per decisionē seminis nō generant sed ex putrefactis videlicet. iiij. methaphisice.

Capitulū tertiū in quo autor agit de formatōe fetus in vtero. Et pmo facit digressionē a pposito Scđo regredit ad ppositū ibi rn̄deam⁹ ꝛ dicamus. Nota ꝙ musce ꝛ arance sunt aīalia impfecta. ꝛ nō sunt de pfectione vniuersi. sed tn̄ nō om̄ino frustra ideo quia natura ipa ordinauit vt malos hūores absorbeāt ꝛ vt eo melius hoīes a malis hūoribus pseruerent.

Utrum aūt aīalia eadem ex semine vel sine semine generantur Dubitatio est apud plures. opinio enī Auicenne ca. et libro de diluuijs est. ꝙ eadē aīalia ex semine et sine semine generant Et hoc declarat q̄a diluuiū fieri potest adhuc vniuersale et in tale diluuio corrumpentur omnes viuentes corruptis aūt om̄ibus viuentibus fierent influentie in cadauera mortuorū que putrefacta sunt. ꝛ tūc ex v̄tute celi generabunt eadē que prius fuerunt. ita ꝙ vnū generatur ex putrefactis ꝛ aliud p decisionē semīs generabit sibi simile in specie. ꝛ declarat possibilitatem huius ad sensum dicens Capiantur capilli mulieris menstruose ꝛ ponantur sub terra pingui vbi iacuit fimus tpe hyemali tūc in vere siue estate valescente calore solis generatur serpens lōgus et fortis Ille vltra generabit sibi similē in specie per decisionē semīs Et illō idē declarat in mure qr tpe

suo quidaʒ mus erit factus ex putrefactione et ille vltra sibi gn̄abit silr̄eʒ in spē ex semīe. plures rōes possunt adduci Sʒ sufficit qd̄ dictū est q̄a longum esset omnia incidencia ad illā materiam enarrare.

¶ Hic mouet dubiū et hoc sic ꝙ ponit opinionē Auicen. et rōnes eius scd̄o reprobat illā ibi breuiter ad illā ⁊c̄. Nota auicenna posuit datorē formarū vt ptʒ per cōmenta. xij. metha. ⁊. iiij. Et ideo ipē vltra posuit ꝙ virtus diuina mediāte motu planetarū possit infundere formas. et dare esse. et tunc vltra ex putrefactiōe rebus generatis illa vltra generanꝭ sibi sil'ia sicut etiā posuit si virtus solis in terra ꝓducit plantā ꝙ ille vltra mediāte fructu et semine posset ꝓducere aliā plantā. Nota ꝙ crines mulierū mēstruosarum sunt multū humidi et grossi ⁊ venenosi et ideo si isti ponantur sub pingui terra in hyeme tunc generabunꝭ humositates ⁊ venenositates per virtutem solis et possunt verti in serpētes. et sic dicꝭ q2 basiliscus fiat artificialiter in fimo ex ouo. vnde fimus est terra pinguis arphinata humiditate repleta. Et ideo facit aliquid fructificare vn̄ in terra arida ⁊ sicca illud nō habet veritatē Item in hyeme cū fimus ab intra est humidus et calidus sufficienter. q2 frigus circūstans nō ꝑmittit calorē innatū exalare et recedere Nota mus qui generaꝭ ex putredine terre est grossior alio mure qui generatur per decisionem seminis. Et ille habet caudam maiorem et est multum venenosus. quia materia fuit putrida valde ex qua est productus Item auicenna posuit quendam vitulum cecidisse de celo quē dixit generatum fuisse in aere ex putrefactione.

Breuiter ad illā opinionē dicendū est quod nō est vera. ⁊ ratio q2 ꝯm pħm viij. pħicorū sicut aliquis hʒ ꝓpriam materiā sic ꝓprium habet agens q̄a tali materie est talis forma q2 alius est act⁹ materie et ali⁹ ē act⁹ forme vt dr. viij. metha. Et tn̄ illa aīalia hn̄t diuersas formas ⁊ materias et per ꝯn̄s diuersa agēcia ⁊ generācia habebūt Intētio em̄ pħi viij pħi. ꝙ eadem aīalia saltem ꝯm speciē possunt fieri

ex semie ꝛ sine semine. sicut sanitas qn̄qꝫ fit ab arte et qn̄qꝫ a natura. sed in hoc differt ab Auicenna qui ait ꝙ nunq̄ aīalia ꝑfecta sine semie fiant. scd̄m aūt pħm hoc nō est verum. differt etiā ab eo quia scd̄m doctrinā pħi. primo metheo. Diluuiū vl'e est impossibile apud naturā fieri. tā ꝑ ignē q̄ ꝑ aquaꝫ huius rōnem dicit albertus qꝛ diluuiū fit ex cōstellatione humectante. ideo si stellatio humectans respicit vnam partē terre tūc alia opposita terre respicit aliā partem scꝫ constellatio desiccās. Et q̄ tū vna humectat in vna ꝑte tunc alia desiccat in alia parte ideo impossibile est quod dicit auicenna.

¶ Hic aūt improbat Auicennā vel opinionem auicen. Et nō rationem cōmentatoris ꝓbando ꝙ generatū ex semine ꝛ sine semine differūt specie sic ꝙ agens est diuersum ꝛ recipiēs diuersuꝫ et tunc receptū erit diuersum scꝫ a ꝓpagatis et a putredine generatis sic est. ꝙ materia est alia scꝫ semen et putredo Item agencia sunt duplicia sicut virtus solis ꝛ stellarū cū calore. incorperato. in putrefactis ab vna parte. Et agencia a quib⁹ semina descindunt ab alia parte scꝫ in ꝓpagatis sic illi duo mures differunt specie. Et si serpēs fit et generat a crinib⁹ et vltra alius generat ꝑ decisionē seminis illi differunt specie. Nota impossibile est fieri diluuiū vniuersale quia planete nō possunt sic ꝯcurrere Sed bene fit diluuiū particulare. vt si oēs planete ꝯcurrerent in hoc frigido signo piscīū q̄a illud signū est summe frigidū ideo cōtingere posset. Diluuiū tñ generaret in vna regiōe quā illud signū respicit et sic nō pōt fieri nisi miraculose Legitur em̄ ꝙ factū fuit diluuiū vniuersale ꝓpter maliciā hoīm. de illo hic nihil ad ꝓpositū cū naturaliter loquamur Ex dictis nota ꝑ experientiā videm⁹ nos ꝙ tp̄e hyemali in vna regione plus generatur de aqua. et in alia regione opposita vbi est estas plus generatur de aere et igne scd̄m cursum planetarum.

Respondeamus et dicamus ꝙ quedaꝫ sine semine

generant̄ et causam hui⁹ generationis reddit ph̄s iiij.metha.vi.calor disgregās corpus mixtū facit p̱ hoc q̄ subtile extrahit ⁊ relinquit grossum. ⁊ nō est absolute calor Sed est v̓tus ꝯstellatiōis et celestis Et ph̄i intentio est q̄ materia ex qua aīal sine semine nascitur est aliqua hūiditas subtilis in qua quidē calor naturalis sepe agit ex p̱te celi qui dum ꝓporcionatus ē materie. in quā quidē materiā forma talis aīalis dꝫ introduci hāc hūiditatē calor celestis iā dict⁹ segregat a q̄libet p̱te grossi terrestris et f̄m intentionē ph̄i. viij.metha. hec gn̄atio est vni uoca saltē v̓tualiter nō aūt formaliter. p̱ hoc solui tur dubitatio quā quidā faciūt dicētes oīe qd̄ generat̄ vniuoce ex sibi sil'e generat̄ in specie. verū est virtualiter Circa hoc notandū q̄ ex eadē materia plura aīalia imp̱fecta nascunt̄ vt ex stercore equi nascuntur musce vespes et plura cōsimilia diuerse speciei et diuersi coloris et figure generantur.

¶ Hic soluit dubitationē et rn̄det scd̄m intentionē suam. Nota f̄m Albertū talis est modus generationis aīaliū ex putredine q̄ calor solis qn̄qꝫ pretendit̄ vsqꝫ ad materiā putridā tūc extrahit humidū subtile ab illa materia et generant̄ quedā pellicule exterius ita q̄ calor interior non p̱mittit̄

exire et tunc virtute solis ille calor qui est in materia putrida petit exitũ ⁊ impedit et ex tali motu sursuz ⁊ deorsum generat quidã spũs pulsans mediãte quo spiritu vita pducit in tali materia Et sic querit vtrũ ille spũs pulsans sit suba vel accidẽs. Dõm est q est substãtia quia mediante vtute formatiua ille spiritus agit. et quia agens nõ nisi mediãte tali virtute substantiã pducit ideo necesse est illũ spiritũ esse substantiã Et ille spiritus est corpus subtile generatũ ex subtiliori parte materie putredinis. Sed dubitatur vtrũ ille spũs sit animat⁹ vel inanimatus scz virtualiter quia educit animã viuere effectiue de illa materia putredinali Et ideo dicit Auicen. in. xij. metha. in illa digressiõe vbi improbat Auerroim platonẽ ⁊ themistiũ q ex putredine generant rane. Sed autor dicit calor solis attrahit humidũ a putredine. probo per experientiã. accipio vnũ murẽ putredinalem et ponã in locũ vbi sunt radij solares in vigore inuenio q calor solis facit exalare totam materiã muris ita q ibi nihil remanet nisi pellis. Nota generatio septimo metha. diuidit qa quedã vniuoca quedã equiuoca Equiuoca est quãdo formaliter generans et genitũ differunt specie vt si generatur mus de terra ⁊c̃. Vniuoca est quando generans et genitũ cõueniunt in specie. vt homo generat hoĩem vel equus equum. Et ex illo soluit dictũ phi. vij. metha. qñ dt om̃e quod fit a simili suo. in specie fit. verũ est de generatiõe vniuoca sed non equiuoca. Nota aĩalia generata ex putredine nõ semp habent eundem colorẽ speciem vel figurã. Ratio quia ista aĩalia differunt specie mõ quecũqz differunt specie etiam dicunt differre figura ⁊ in colore naturali quia ista cõsequuntur formam.

Causa aũt diuersitatis illorũ aĩaliũ ẽ diuisio semĩs in matrice ⁊ illd est verũ pncipaliter ĩn aĩalib⁹ pfectis Et est notãdũ q in matrice mulieris plures sunt cellule. qñ tũc semẽ decisũ a patre sic colligit. q ĩ vna quaqz cellula matricis semẽ sic recipit tũc est mod⁹ gñatiõis pluriũ fetuũ et ille mod⁹ generationis respectu aĩaliũ impfectorũ accipit sil'e ita q inest aliqd loco matricis ⁊ aliqd loco semĩs Et ideo talis hũiditas diuidit per loca eductõis fetus in putrefactis Et ideo mltiplicant talia aĩalia Et

causa sĩlitudinis taliũ aĩalium est sĩlitudo humidi educti de corpe in ptes homogenias Et diuersitas speciei talium aĩaliũ sumitur per oppositũ scilicet per humidum eductum in partes eutrogenias.

¶ Hic autor infert cãm q̃re aliqñ plures pueri nascunt̃. vñ plures sunt cause pluriũ fetuũ pticulariũ. Prima est diuisio seminis in cellulas ⁊ nõ est sufficiẽs q: exptũ est p obstitrices q̶ semel vna dña peperit massaȝ carneaȝ cõtinentẽ septuaginta figuras hoim. mõ certũ ẽ q̶ nõ sunt tot cellule matricis. Scđa causa est habũdãtia seminis ⁊ tũc diuidit̃ ⁊ spargit̃ et fiũt plures fetus. Tertia cã est q: qñ mulieres in coitu nimis mouẽt se ⁊ circũdispargit̃ semẽ et fiũt plures fetus.

Q: aũt quedã aĩalia gñata sũt lõga ⁊ stricta ⁊ q̃dã breuia. hoc ẽ ex diuersitate ꝯplexiõis. q: ex colerico calido ⁊ sicco generat̃ corpus longũ strictũ et gracile eo q̶ calor in eo multũ extendit̃. Ex flegmatico frigido ⁊ hũido generatur animal breue et latũ q: humor aque⁹ est multũ dilatabilis ⁊ frigiditas nõ multũ extẽdit ipm. Sȝ ex sanguineo calido et humido generat̃ aĩal mediũ inter lõgũ ⁊ breue ꝓpter calidũ et hũidũ tpatum Sȝ ex melancolico generatur animal strictum et breue q: frigiditas nõ pmittit ipm extendi ⁊ siccitas nõ pmittit ipm dilatari. Ex colerico aũt accidentali et adusto generat̃ aĩal longũ et valde gracile q: feruor caloris ei⁹ multũ

extenditur et siccitas mediata attenuat Et est no-
tādū q̄ coleric⁹ ē crocei coloris vt frequēci⁹ Et san
guine⁹ rubei coloris Et flegmatic⁹ albi coloris Et
quorū natura pmixta fuerit horū et q̄litas et color
necessarius pmixt⁹ erit Sic ergo ī hoc capitulo ha
bem⁹ modū gn̄atiōis aīaliū imꝑfectorū ꝛ quō plu
res fetus sil' fiunt. tā in perfectis q̄ in imperfectis
et quare aliqd̄ aīal est longum et aliquod breue.

Hic autor ōndit causam quare quedā aīalia generata sunt lōga ꝛ bre-
uia et satis patet in textu. Nota nullus hō est qui sit purus colericus vel
flegmaticus ꝛc̄ijs. Sed oīes mixti. Sꝫ vnus bene plus habet de sangui-
ne q̄ alter quia nullū est anīal in quo elemēta equaliter dominant. vt pro-
bat Auerro. pmo celi quia si hoc esset verum vbicunqꝫ poneretur com-
misceretur q̄ est impossibile.

Nunc aūt ad superius dicta de generatione et for
matiōe embriōis in vtero materno Sermonē no-
strū cōuertamus et de mō exitus dicamus. Et pri-
mo videndū est quō iste tres potētie anime. scꝫ ve-
getatiua. sensitiua et intellectiua veniūt ad materiā
fetus siue quo ordine. Juxta qd̄ notandū q̄ illud
est alterius negocij q̄ presens materia requirit qꝛ
respicit scientiā libri de anīalibus tamē aliquantu
lum de ipso breuiter tangamus aliquid.

¶ Hoc est capitulũ quartũ et est de creatiõe fetus. Et pˀmo pˀmittit quedam necessaria Vñ dicit littera quo ordine. quia inter istas potentias est ordo perfectiõis et cõmunitatis Et ideo dicit comenta. primo metha. in de erroribus q primo respiciunt et accipiunt forme vniuersales et postea minus vniuersales vsqȝ ad determinabiles ergo semper est ordo.

Sperma vero collectum in matrice mulieris augmẽtatur statim qñ infusum est ei ⁊ qñ matrix est bene clausa Sed alimentũ a potencia vegetatiua qꝛ spermate decisio a patre vel a generãte dimissa est ista potencia vegetalis Et hoc patȝ. ĳ. de anima qꝛ potẽcie vegetatiue sunt duo opera scȝ generare et alimento vti quia planta generat plantã aĩal vero animal. Unde videtur q ab illa anima fluat virtus generatiua. postea vero tpe subsequẽti ꝺm exigentiaȝ nature supaddit materie aĩa sensibilis et postea anima illius spẽi vel illiꝰ Et ille virtutes scȝ vegetatiua et sensitiua distinguunt ꝑ opatiões q̃ vltra differũt ꝑ obiecta ⁊ nõ differũt ille due potẽtie scȝ vegetatiã ⁊ sensitiua ita q sint due potẽtie distĩcte. ẽ em̃ vna ⁊ eadẽ essentia q̃uis nõ eodeȝ mõ Et hoc dt phs. xvi. de aĩalibus. embrio pˀmo viuit vita plãte. scđo vita aĩalis. tertio vita huiꝰ spẽi vel

huius Etiã addit in hoīe ṽtus intellectiua q̃ nõ ge
nerat a materia. sed a celo ⁊ est de foris infusa. vñ
est finis et pfectio oīm formarũ existẽtiũ inferius.
Jd ꝯsueuit apud medicos dici ꝙ prima vita est la-
tens ⁊ occulta media apparẽs ⁊ manifesta Vltīa
vero excellẽs et gloriosa. a prima est sensus natura
lis. a scđa sensus anīalis a quo sensus visus audi-
tus ⁊c. a tertia vero est sensus spũalis a quo inter
pretatio discretio pscrutatio et sic de aliĳs.

¶ Hic autor oñdit intentũ suũ ostendẽdo quõ iste tres potẽtie veniunt ad materiã Nota spũs ⁊ semen viri est qđdãmõ vitalis q̃ viuit vita hoīs Et qñ istud recipit in matricẽ viuã ⁊ calidã tunc operat in semīe mulieris Et virtus generatīa pmo generat pelliculã fecundiuã cui semen inuoluit ⁊ sic ꝯtinue se mouet ad semẽ mulieris ⁊ penetrat in materiã longã latam et ꝓfundã Et incipit ibi ṽtus formatiua generare spũs pulsantes ⁊ pulsatiles ⁊ in eo ꝙ generat illos spũs pusantes facit materiã viuã et formã venas et neruos in quib⁹ currũt illi spũs. vñ spũs ⁊ vene pulsatiles vel saltẽ ꝓporcionabiles ei⁹ inueniunt in arborib⁹ et plãtis et nunc materia sic viuente vita spirituũ qui vegetãt illã materiã tũc aīa sensitiua recipit in illa materia. Et tũc in hoīe materia stante sub aīa cogitatiua q̃ est vltima forma materialis p virtutẽ dei ⁊ celi. intellectus infundit ⁊ introducit. vñ loquendo tam phisice q̃ theologice intellectus nõ educit de potẽtia materie q̃ intellectus nõ est corpus nec ṽtus in corpore p cõmentatorẽ. iĳ. de anīa cõmento. v. ⁊. iiĳ. metha. Sꝫ theologice loquẽdo tũc aīa est forma substãcialis corpis humani dãs sibi esse substãciale. Sꝫ auerrois ponit ꝙ intellectus copulat nobis solũ a generatõe ⁊ p copulationẽ fantasmaticã sicut nauta naui p nauigationẽ ⁊ ponit ꝙ sit vna in hoībus oībus Et ille articulus est ab ecclīa cõdemnatus qui eñ hoc credũt saluari nõ pñt Et per hoc tenẽt potẽtissime arestotelẽ esse ꝯdẽnatũ q̃ in illa opiniõe videt mortuus fuisse ita ꝙ ad minus dubitauit sic ꝙ nõ firme credidit quēlibet hominẽ habere distinctũ intellectũ a deo creatũ sicut videt in. iĳ. ⁊ ĳ. de aīa. Nota illa forma đr educi de materia que extendit extensiõe materie ita ꝙ tota est in toto et pars in pte extensiue vt aīa sensitiua in corpe pedali pedalis ⁊ in semipedali semipedalis licet sit tota in toto ṽtualiter. Nota autor videt poni illud qđ potẽtia vegetatiua sit ꝓ aliquo tpe in materia pro quo nõ est sensitiua illud est verũ mãifeste. ita ꝙ pri⁹ manifestant opa hui⁹ potẽtie q̃ pus apparet fetũ nutriri ⁊ augmẽtari anteq̃ senciat ⁊ maneat.

Tpūs vo egressus ab vtero materno vt frequēti⁹ est in.ix.mēse q̇busdā tñ in.viij.quibusdā in.x.ꝛ q̇busdā in.xi.ꝛ nō vltra.quedā vo mulieres solēt parere in scd̄o mēse ꝛ abortie.i.naturā hoīs nō ꝓducūt sed aliq̄ materiā carneā vel lacteā. Illud aūt accidit eis ꝓpter plra vt pꝫ qꝛ materia mēstruorū corrupta est vel ꝑ nimiū motū ꝑ quē rumpit̄ matrix vel ꝓpter alia mala et ideo meretrices et docte mlieres vel helene in hac arte qñ sentiūt se impregnantes mouēt se de loco ad locū de villa ad villā et ducūt coreas ꝛ multa alia mala.ꝛ vt frequēti⁹ multū coeūt.et luctant̄ cū viris.ꝙ per motū liberētur a cōceptiōe.ꝛ cupiūt coitū vt ꝑ delectationem obliuiscant̄ doloreꝫ qui generatur ex destruxiōe fetus.

¶ Hic autor exequit̄ intentū suū de egressu fetus. Nota oīs fetus q̇ egredit̄ in nono mēse vt sepi⁹ euenit ille fet⁹ est bñ maturus ꝛ satis fortis quia nonus mensis correspondꝫ ioui. Juppiter autē est beniuolus planeta scꝫ calidus et humidus ideo est ministrator et nunctius vite.vita autē cōsistit in calido et humido. Iteꝫ autor dicit qñqꝫ in vndecīo mense fit egressus ꝛ illud non est verū.sed mulieres decipiūtur in computatiōe qꝛ qñqꝫ ꝯcipiūt vnā massaꝫ semis ꝛ post aliā quindenā impregnant̄ et tūc putāt se ꝯcepisse prius.vñ illa massa prius ꝯcepta eicit̄ ꝛ emittit̄ tp̄e vere ꝯceptiōis. Nota qñ puer p̄mo egredit̄ tūc ponit digitū ad os ex sue nature exigēcia. Rō q̇a puer exijt de matrice tanq̄ de balneo calido ꝛ tūc veniēs ad aerē sentit frigus ideo ponit digitū ad os calidū Itē qñ nascit̄ tūc sonat qꝛ patit̄ ab aere frigido Et si facit clamorē in vētre signū est ꝙ nō exijt viu⁹ qꝛ aliūde non faceret clamorē nisi a quadā lesione.

Est autem notandū ꝙ iuuenes mulieres ex timore

et ex ictu tonitrui sepe disponit̃ in cruris q̄ fetus
vitã habens morit̃. et si vitã nõ habuerit possibile
esset q̄ semẽ motu naturali a forma hoĩs destitue-
ret̃ Causa aũt hui⁹ primo accidit ex pte timoris a
quo totũ corpus immutatur ⁊ disponit̃ ad egritu
dinem et per eius aduentũ fetus leditur et exting-
uitur Scd̃o ex parte fulminis qd̃ penetrat vsq; ad
interiora et eam destruit et cõbustionẽ facit ⁊ tamẽ
nullũ signum adustiõis extra apparet ꝓpter vapo
ris illius subtilitatem Et est etiã vapor ille fortissi
mus qui etiã qñq; interficit hoĩem eo q̄ penetrat
ad membra vitalia interiora. ⁊ ꝓpter subtilitatem
non apparet adustio eo q̄ magis ledit ictu q̄ calo-
re Et tunc vt frequentius scd̃m dispositiõem natu
lem interiorẽ vbi fetus inuenit̃ dispositus et tunc
consumit totum humidũ radicale ⁊ cõplexionale
fetus ⁊ tunc fetus extinguitur. Et est sciendũ q̄ illa
nõ sunt ficta q2 sicut recitat albert⁹ de operatiõe ⁊
effectu fulminis q̄ in ictu tonitrui qñq; videt̃ con
buri calce⁹ pede illeso ⁊ ecõuerso et qñq; pili iuxta

loca libidīs mēbris illesis. ꝛ ꝙ ictus fulminis per-
tigit ad interiora ꝑ hūc modū quē dixi. fides hui⁹
est. qꝛ venenosus serpēs ꝑcussus a fulmine ꝑ pau-
cos dies vermiculat ꝛ putrescit et est serpēs a quo
tollit̄ venenū ꝑ huiusmōi impressionē. Itē signū fi
dei ē doleū ꝑcussuꝫ cui⁹ vinū stetit ꝑ aliqd̄ tp̄us nō
exeūdo. de his aūt supfluum est hic determinare.

¶ Hic autor ponit quedā notabilia. Et nota ꝙ tonitrus qn̄qꝫ ex calore solis fit scꝫ qn̄ exalatōes calide recipiunt̄ inter nubes ꝛ ibi ꝑ frigus nubiū exagitant̄ tunc scindūt nubē et ex tali forti motu fit incensio illaꝝ exalacionū et ꝑ ꝯsequēs coruscatio ideo illi peccāt qui dicunt ꝙ fiant in tercia regione aeris qꝛ fit infra nubes. et duo sunt motus tonitrui scꝫ. ictus ꝛ fulmen. mō ictus ille qn̄qꝫ scindit arbores ꝛ ille est sonus ꝛ ille nō scindit sed ictus. Sꝫ fulmen nō qꝛ est valde subtile qꝛ generat̄ ex alatione subtili ꝛ calido ꝛ illud fulmen sepe cōburit calceū pede illeso Ratio qa qn̄qꝫ fulmen ita cito recedit ꝙ pedem nō tangit. et qn̄qꝫ cōburit pedem calceo manēte illeso Ratio quia calceus est substātia porosa sicut ois pellis ideo fulmen transit per oēs poros calcei ꝛ inuenit pedē resistentē ideo illū comburit.

Sed de hijs q̄ dicta sunt intēdo quedā dubia mo-
uere quorū solutiōes ꝛ determiātiōes vobis com-
mitto Primū est vtrū possibile sit ī illo tp̄e qn̄ vir
est in coitu si effectus fulminis ꝑ oēm motū fuerit
semen receptū hora eiectionis posset recipere aliq̄
nouā impressionem per quā disponatur ad aliqd̄
aliud q̄ sua natura particularis intendat.

¶ Hic autor mouet quedā dubia et primū dubiuꝫ soluitur sicut dicit̄ ꝙ fulmen in hora eiectiōis feminis potest impedire semen a forma q̄ agens ꝑticulare intendit quia possibile est ꝙ fulmen faciat materiā venenosam

et sic facit ipsam ineptam ad generationē hoīs. ita q ex illa materia generant̄ bufones ⁊ aliȷ̄ vermes et sic patet solutio p̄mi dubiȷ̄.

Scōm dubiū vtrum in hora eiectiōis a planetis posset prohiberi ab ipso fulmine et tetigisse materiam seminis ex parte patris et matris.

Hic mouet tertiū dubiū et pōt sic solui q virtutes planetarū possent impediri a fulmine. ideo q2 planete quidā influūt vitā ⁊ esse tale hoc fulmē destruit Ulteri⁹ dubitat̄ quare hoc pocius fit in principio eiectiōis semis q tpe cōsequenti. Dicendū q tpe eiectiōis tunc semen est adhuc tenue et cito pōt impediri. Scdo dubitat̄ quia dictum est q superiora nō possunt impediri quia semp agunt naturalitur. Dicitur q bene possunt impediri in illis que sequuntur opera p̄ma illorū.

Tertium dubiū vtrum per ictum fulminis tangētem materiā vtranq; posset influere semini virtutē per quā procedit ad formam masculi. ita tamen q materia prius disposita fuerat ad femelle formam vel dispositionem et econuerso.

Mouet tertiū dubium Et soluitur sic si materia esset disposita ad formam femelle tunc per ictum fulminis in masculū disponi posset ⁊ ecōuerso. et ideo cōtingere hoc posset et ille solutiōes sunt probabiles. Et vult autor dicendo q illa dubia sunt multū occulta. ideo in littera nō soluit ea

Nunc aūt videam⁹ et dicam⁹ de fetu in quo mense habeat egressum In octauo em̄ mese raro viuit ratio q̄a om̄is fetus naturaliter tendit ad abortū in. viȷ̄. mense ⁊ incipit laborare ad egressuz ⁊ ideo cū in septimo mēse laborauit tūc debilitat⁹ ē ergo Si in octauo mēse exeat non diu viuit. Si vero in

nono mense exeat est bene sanus qꝛ requieuit par octauū mensez a laborib⁹ habitis in septimo mēse.

¶ Hic auctor exequit̃ de exitu fetus in spēali. Nota fetus in octauo mē-se male se h3 hoc ꝓbat̃ extra textū rōne qꝛ saturn⁹ tunc dominat̃ ꝛ ille cō-trarius est vite aīalis. qꝛ est frigidus ꝛ siccus Alia ratio pat3 in textu Tñ si fetus esset valde fortis et haberet amplū foramē ꝑ qđ exiret posset eua-dere ꝛ sanus exire S3 hoc raro ꝯtingit. S3 ꝙ in nono mense sanus exeat pt3 qꝛ nonus mēsis correspōdet ioui q̇ est calid⁹ ꝛ hūidus ꝛ est ꝑncipiū vite

Ubi sciendū ꝙ in quibusdā mulieribus est maior dolor q̄ꝙ in aliquibus q̇a in quibusdam accidit ꝙ fetus qñq3 pretendit manū qñq3 pedem que oīa sunt nociua et tūc obstitrices fetū diligenter retru-dunt ꝛ ex illo generat̃ magnus dolor ita ꝙ plures mulieres nisi fuerint valde fortes debilitant̃ vsq3 ad mortē. accidit qñq3 etiā in ꝑtu mulieris ꝙ corrū pit̃ vulua mulieris vsq3 ad anū ita ꝙ ista duo fora mia fiūt vnū. ꝛ tūc obstitrices discrete vtunt̃ quo-dā vngēto vngētes vuluā q̇a retrudūt matricē et sic matrix sepe ledit̃ et vulnerat̃ ideo bñ videri ne cessariū est in ꝑtu mulierū vt habeant̃ discrete mu lieres in hoc opere hac ex parte hoc autez didici a quibusdam mulieribus ꝙ quando fetus pretendit caput in exitu tunc bene valet negocium quia tunc

alia membra faciliter sequunẗ ꝛ sic fit ꝑtus levis.

¶ Hic autor ponit vnū notabile et est satis notum ex textu. Sed est notandū ꝙ quādo fetus preponit pedem vl' manū non pōt bene exire qa tūc iacet oblique in vno latere et maxīe stimulat et tunc mulieres retrudūt ꝛ retrudendo fit maxim⁹ dolor. Et qñqꝫ vulua mulieris est arta et fetus est magnus tunc oportet fieri rupturā vsqꝫ ad anum Et illud maxime ꝯtingit in mulieribus pinguib⁹ qꝛ pinguedo earū facit strictū ꝛ artū meatū.

Sed circa que dicta sunt dubitatio oriẗ omnibus mirabilior scꝫ vnde veniat puero iacēti in matrice nutrimentuꝫ cum matrix sit vndiqꝫ clausa Juxta qđ notādū ꝙ qñ fetus est clausus in matrice v̇tute naturali in tali ꝯplexiōe occulta. p̄mo inter oīa nasciẗ quedā vena q̄ perforat matricē. ꝛ a matrice ꝓcedit vno tramite vsqꝫ ad mām̄illas mō qñ fet⁹ ē in vtero tūc indurāẗ mām̄ille mulieris qꝛ tūc suba mēstrui fluit ad mām̄illas ꝓpter clausurā matricis et ideo suba mēstruosa fortiori decoctiōe decoquiẗ et vsqꝫ ad colorē lactis dealbatur ꝛ illud lac mulieris vocaẗ ꝛ sic illud p̄mo mō decoctū mittiẗ ꝑ talē venā ad matricē. ꝛ ex hoc fet⁹ nutriẗ tanq̄ de ꝓpo et nāli nutrimēto Et hec est vena q̄ in exitu fet⁹ ab obstitricib⁹ abscindiẗ in vmbilico. et ideo videẗ in puero nouiter nato ꝙ vmbilic⁹ ei⁹ sit ligat⁹ cū aliq̄

filo ne aliqd exeat de corpore eius p hāc venā q̄ ab scisa est a matrice in vtero mulieris et pēdet in vtero materno cū pēdicula ex parte matricis annexa

¶ Hic autor mouet vnū dubiū vt pz in textu Nota fm Aresto. v. metha. tunc ista vena ⁊ vmbilic⁹ debēt esse ad nascentia vel cōnascentia q: matrix mulieris ⁊ vmbilicus pueri ꝯiungunt mediante illa vena ita q cibus trāsit a māmillis mulieris ad vmbilicū mediāte illa vena. Nota vmbilicus directe est in medio corpis in hoīe bene formato vt mediāte ipo cibus eq̄liter influat oībus mēbris ⁊ māmillis mulieris. Et dr vmbilic⁹ ab vmbo onis. q est media ps clipei ⁊ icos custos q̄si custos vmbonis medij in corpore. Dubiū est quare in mulierib⁹ māmille sunt supra ⁊ in alijs aīalibus infra Rn̄det causa est duplex Prima si māmille mulierꝫ essent infra impedirent trāsitū ideo natura sagax sic ordinauit. Sed vacca capra ⁊ alia aīalia habēt quattuor pedes ideo māmille nō impediūt transitū. Scd̄a causa qa in mulierib⁹ a corde depēdet calor Et ille calor extēdit se vsqz ad mammillas ideo hn̄t eas in pectore iuxta cor. Sz in brutis maxie depēdet calor ab epate. Et ideo influit calor ad māmillas ideo sunt infra. ⁊ ideo sic etiā melius mulgent ⁊ lactant. a fetu Diceres quare viri nō habēt māmillas Ideo q: viri nō paciunt mēstrua ⁊ nō nutriūt pueros. ⁊ ideo nō est necessariū eos habere Sz hn̄t summe paruas sicut mulieres habēt testiculos valde paruos. Vtrū melius valerēt parue māmille q̄ magne. Dicendū est q mediocres sunt melius valentes. Vn̄ magne nō sunt vtiles quia in ipsis est calor diffusus hinc inde et nō hn̄t multū de calore ⁊ ibi est mala digestio. Etiā parue nō valent q: ibi est modicū nutrimentū. Nota q fetus in vtero fm nutrimentū disponit. et ideo mulieres impregnate ꝓhibent vt caueant se a fortissimo potu sicut est vinū forte quia nō possunt bn̄ digerere illum potum et potus fortis non competit fetui cum adhuc ipse sit multum tener et debilis.

Sicut dicit arestoteles in scd̄o phicorū q sicut peccatū est in natura sic etiā est in arte ⁊ huiusmodi declaratio multū valeat ad manifestatiōez intēti: vn̄ sciendū q monstra siue peccata in natura vocātur illa indiuidua alicuius speciei que in aliqua parte corporis secundū cursuz communē illius spēi excedunt sicut cōtingit videri in hoīb⁹ hn̄tib⁹ nisi vnū

pedem vel tatū vnā manū et sic de alijs Istud aūt miraculū accidit multis modis. aut enim ex dimi-nutione materie aut ex sup̄habundātia vero con-tingit pluribꝰ modis Primo mō diminutio attri-buit̄ materie in se ⁊ tūc cū mēbra pr̄icipalia puero debent formari natura sagax et in genioso facit vt cōplecius potest Et istis dispositis ad formationē ceterorum membrorū studet et ibi ex materia quā habet facit qđ potest et format partem diminutaꝫ qn̄ diminutio est in materia et ideo cōtingit error. Et ideo ꝯtingit caput aliqn̄ esse maius q̄ natura requirat illius indiuidui particularis sic generati

Hic autor reqrit intentū suū de mō generādi mōstrua adducit silr̄itu-dinē Et vult q natura assimilat̄ arti q̄ ars p̄mo format ⁊ edificat bonum fundamētū. postea studet edificare sup̄ illđ fundamētū. sic tūc natura priꝰ mēbra p̄ncipalia ⁊ magis necessaria format. scꝫ cor epar ⁊ cerebrū ⁊ testicu los ⁊ postea minꝰ p̄ncipalia sicut manꝰ pedes ⁊ brachia Et si defectꝰ est in materia tūc meliꝰ est esse magis p̄ncipalia q̄ minꝰ principalia Nota du-plex est natura. quedā intēdens alia ꝓducēs. mō natura intēdēs nō errat q̄ qđ meliꝰ est semp̄ intēdit Sꝫ ꝓducēs qn̄qꝫ errat sed hoc est ex p̄te habū dantis vel deficiētis. ita q mōstra fiāt s̄m defectus duplr̄. aut s̄m q̄titatē discretā sic q qn̄qꝫ vnꝰ generat̄ cū vno pede vel cuꝫ q̄ttuor digitis in vna manu Aut s̄m q̄titatē ꝯtinuā sic generat̄ aliq̄s cū minimo capite. vel cum minima manu. Si p̄ habundantiā fuerit hoc etiā est duplr̄. aut s̄m quāti tatē discretā sic qn̄qꝫ generant̄ hoīes habētes duo capita vl̄ sex digitos in vna manu ⁊cͣ. Aut scđm quātitatē ꝯtinuā sic generat̄ aliq̄s cū maximo capite p̄ter cursuꝫ cōem illius sp̄ei. Nota monstrū dī eo q mōstrat se vi-dentibꝰ q̄ oēs diligimꝰ videre monstra ꝓpter ammirari. vn̄ monstra sunt sic intenta a natura p̄ accidēs ⁊ nō per se vnde si natura non posset p̄ficere siue ꝓducere quinqꝫ digitos in manu ꝓduceret quattuor vel tres scđm exigentiā materie Dicit̄ q̄re tunc fiūt monstra ad hoc dicūt ph̄i q fiūt ad exornationē ⁊ decorationē vniuersi nā dicūt sicut diuersi colores in pariete

existētes decorāt ipm parietē Sic etiā diuersa mōstra ipm vniuersū exornāt mundū Itē monstra etiā maxie fiunt p influētias celestes q̄ qn̄qz regnat spēalis cōstellatio Et ab illa diuerse figure influunt Vn̄ expertū est q̄ generati sunt duo gemelli ramifici in dorso habentes distincta capita vel membra et distinctas manus et non pedes.

Iuxta q̄ notandū q̄ scōm intentionem phi omne mixtū cōsurgit ex quattuor elementis ꝛ ideo qd̄ est nature ignee cadit in suū simile. et quod est de natura terre cadit in suū simile et sic de alijs Ex isto vnus crederet ꝛ opinaretur me velle dicere q̄ elementa formaliter essent in mixtis hoc em̄ esset contra intentionem phi. primo de generatōe. vbi vult q̄ solum virtualiter sint in mixtis mō ex istis possibile est aliquādo semen habere ꝓporcionem diminutam ex parte alicuius impedimēti spēalis vt si ex parte terre fuerit contingit diminutionē fieri in ossibus eo q̄ ex ea radicaliter formantur.

Hic declarat dictū suū scōm intentū phi ꝑmo de generatōe Nota opinionē autoris q̄ elemēta maneāt in mixtis virtualiter Ita q̄ ex elemētis corruptis generat̄ forma mixti in q̄ reseruāt̄ q̄litates elemētoꝝ sicut videmus in mellicrato q̄ est mel ꝛ vinū v̄tualiter sed nō formalit̄ illud ꝓbat̄ q̄ elemēta sunt cōtraria illa aūt in eodē fundari nō pn̄t vt est mēs Arest. in iiij. phicoꝝ ꝛ autoris sex ꝑncipioꝝ scz Gilberti porritani ꝛ arest. in post p̄dicamētis ꝛ Pe. his. et Boecij in li. de diuisiōib9 Itē elemēta sunt corpora distincta nō cōpaciēcia se in q̄libet ꝑte mixti. ideo v̄tutes eorū nō manēt.

Est igitur notandū q̄ mēstruositas nō solum ex parte materie cōtingit sicut nūc dictum est

Sed etiam aliqñ ex malicia matricis que si fuerit lubrica et viciosa vel maliciosa totũ semẽ nõ retinebit. sed dispergit aliqñ anteq̃ totũ semen in massaꝫ colligitur tunc vita occupatur ⁊ matrix clauditur et sic modicũ seminis recipitur a quo debꝫ formari fetus Et illud hꝫ spẽales modos sub se qui plures sunt sed de his narrare longũ esset et ideo hic obmittantur et ad monstruositateꝫ multũ operatur inordinatus coitus ex eo q aliqñ masculus est in coitu cũ femella si tũc mascul⁹ tp̃e coit⁹ inordinate iacet cũ femella monstrũ facit in natura Narrat̃ eñ de quodã q̃ lateralit̃ iacuit tp̃e coit⁹ et femella generauit puerum in vno latere curuum et in pede claudũ. Et cã hui⁹ ex inordinatiõe coitus ꝓcessit.

Hic ostendit aliũ modum monstruoꝝ siue mõstruositatis. vñ matrix qñq3 est causa mõstruositatis vt si fuerit lubrica. vñ lubricũ dr̃ illud qd̃ nõ põt retineri sicut anguilla vel aliqd aliud tale Item coitus inordinatus et vehemẽs maxie est cauendus ꝓpter fetũ debite ꝓducendũ ne semẽ peruerse recipiat̃ in matrice Et nota q ꝓ tanto coit⁹ stando est irregularis in natura q̃uis rudes nõ curãt q2 semen ita debite recipi nõ põt sicut debꝫ Ex illo patet q multa sunt peccata que non soluꝫ peccant in lege sed etiã in natura. quia natura debite intendit producere.

Aliqñ vero peccatũ naturale cõtingit ex suꝑhabũdantia materie q̃ diminutiõi opponit̃ sic q multe

tortuositates et humores apparent in mēbris. Et huius est ratio quia si natura facit illud naturaliter pōt scꝫ aliqñ duo capita aliqñ duos pedes quorum vnus est multū maior alio et aliquando facit gibbosum in pectore quandoqꝫ in dorso

Hic oñdit quō ex suꝑhabundātia materie fiunt monstra vbi vult ꝓ sentencia si semen nimiū in habundātia sit infusum ⁊ qꝛ matrix est clausa et quia tūc eiꝰ tota materia transmutat̄ in materiā fetus ⁊ si tunc pars ex qua debet fieri fetus caput est nimis habundās tūc fiūt duo capita vł tria et sic de alijs partibus alijs membris deputatis.

Sed oīnibus mirabilior est effectus quē albertus recitat de vno cui nati fuerūt duo membra libidinis vnū ex parte viri aliud ex parte mulieris ita ꝙ potuit succūbere.i.subiacere ⁊ incumbere.i.actiue coire. Et cā huiꝰ originaliter trahit̄ ex suꝑhabūdancia materie quia materia fuit principium sufficiens generandi vtrumqꝫ membrorum.

Hic autor ponit mirabilē euentū de hermofroditis. Et recitat albertus ꝙ vidit vnū hermofroditā qui vtrunqꝫ membrū habuit ⁊ potuit agere et pati nō qōammō in se ipm sed respectu alteriꝰ viri vel mulieris ⁊ hoc ꝓuenit ex eo ꝙ materia fuit tanta ꝙ vtrūqꝫ membrū fieri potuit Et mēbrū virile semꝑ est suꝑius ⁊ femineū inferius, Quare natura nō ꝑducit duo membra virilia vel duo feminea Ratio est qꝛ natura de ꝯtingentibus facit qō melius est. sed meliꝰ est sic ordinari qꝛ alterū semꝑ suꝑflueret et si faceret duo virilia ⁊ duo feminea. qꝛ quicqd vnū faceret hoc etiā alterum preterea nota ꝙ sepe accidit ꝙ generat̄ gallina que hꝫ membrū indispositū ad coitū ita paruū sicut gallus et illud ꝓuenit ex defectu materie Item si cōtingit ꝙ generat̄ femella sine apparēcia membri mulieris tūc pellicula est supra posita q̃ oportet remoueri Nota si hermofrodita magis apparet in specie viri sic se tenebit in tali specie. Si autez in specie femelle tunc iteru [illegible] sic tenebit, et licet sibi ambo oꝑa exercere ẜm p̄cepta et leges ⁊c̄ijs

Et nota ſm auicen. ſi ſemen cadit in latere ſiniſtro matricis generatur femella. Si in dextero generatur maſculus. Si in medio hermofrodita participans naturam vtriuſq3. ſc3 maſculi et femelle. Et a viro tanꝗ a digniori recipit ſpeciem ſcđm naturā licet hee nature ambe fiāt in ipō. recitat eñ Albertus de quibuſdam gemellis quorū vnus habuit in dextro latere virtutem et vbicunq3 portabat̄ a pte illius lateris aperiebant̄ omnes ſere et clauſure. Et alius habuit virtutē in ſiniſtro ꝙ vbicūq3 portabatur fuerūt clauſe que priꝰ fuerūt apte Et loquor de apertione ſerarū in oſtijs domorū ⁊ cauſa huiꝰ nō ꝓuenit ex materia ſed ex ſpēali ꝯſtellatiōe celi et nō ſolum ex cōſtellatiōe ſpēali ſed etiā ex ſpeciali materie diſpoſitiōe ad talem effectū q̄a actus actiuorū ſunt in materia bene prediſpoſita.

¶ Hic autor ponit vnū notabile ⁊ ſatis pt3 in textu. Nota in latere dextro eſt maior calor ꝙ̄ in ſiniſtro. Cor eñ iacet in ſiniſtro ⁊ influit calorem in dexterū Et ideo in dextro generant̄ maſculi gracia caloris. et ideo dextra ps corpis eſt forcior ⁊ figuroſior ꝙ̄ ſiniſtra vñ a dextro fit motus. ſcđo celi vñ dexter pes eſt modice maior ſiniſtro et ſimiliter de manu dextra ⁊ ceťis. Ite3 alio modo patet quō fiat generatio duorū ramifactorū in dorſo quia quādoq3 cōtingit ſemen recipi in duabus cellulis matricis. et tunc poteſt cōtingere ꝙ pellicula diuidēs cellulas corrumpat̄ et tunc coniunc[illegible] ſemina in dorſis et habent diſtincta capita et diſtinctas manꝰ et di[illegible]

anias. et debent baptisari ꝑ duob⁹ hoibus. Nota virtus celestis mirabi-
liter operatꝛ et occulte in inferioꝛib⁹. Vñ possibile est de duob⁹ gemellis ꝙ
virtus celestis respicit gemellū in latere dextro ſm talem virtutē scd̄m ꝙ
influit sibi virtutē aperiendi seras sine cōtactu qꝛ ista pars dextere lateris
foꝛte alterat aerem ⁊ ille vltra seraꝫ vsqꝫ ad apertionē Et qui sic se habēt
sepe sunt fures qꝛ seras possunt aperire. Nota diuersitatis est hec causa.
quia ſm ꝙ virtus celestis inuenit materiā dispositā sic operatur in illam.

Et nullus credat ꝙ q̄ dicta sunt sint ficta qꝛ in sibi
ꝯtingit videri in lapidib⁹ q̇busdā in quos spēalis
ꝯstellatio agēs impꝛimit speꝫ ⁊ foꝛmā hoīs vel alte
rius spēi ſm exigenciā agētis sicut visuꝫ est sepe qñ
lapides diuiduntꝛ qđ fit ex ꝯstellatōe spēali. Et nō
est mirū in gemellis cū etiā in q̇busdā alijs accidat
vbi est possibile inuenire. ⁊ oēs mōi spēales in mō-
stris possunt reduci ad duos modos pꝛincipales
scꝫ ꝓpter inobedienciā mãe vel sufficiēciā materie
scd̄m auicen. in. ij. metha. Et ꝑ inobedienciā intel-
ligo indispositionē qñ materia nō est bñ disposita
tunc nō obedit agenti Et ꝑ insufficienciā intelligo
dñationeꝫ vel impedimentū ex ꝑte ipsius matricis
¶ Hic autoꝛ rñdet tacite questiōi dicēs. Dicit ergo aliqs hec sunt ficta
q̄ ponuntꝛ hic. et đt hoc nō credatꝛ. Nota mediāte v̇tute celesti in lapidib⁹
multiplex est v̇tus vñ Albertus recitat ꝙ in colonia in quadā fenestra vi
dit quendā lapidē hñtem spēm regis Et tūc debuit nasci magn⁹ rex. vñ in
multis lapidib⁹ vultus hūani figurantꝛ Et per illos lapides fiunt diuerse
medicine. Vñ si quis sole exīstēte in piscib⁹ insculperet spēm piscis in lapi-
de ille posset cōuocare oēs pisces in aq̄ Et hoc est tꝑe determinato vñ ha-
lij in centilogio phtolomei recitat diuersa signa ⁊ miracula de inscriptōne
lapidum.

Et si aliquis diceret ⁊ argueret sic si mōstra possēt fieri sequeret᷑ q̄ natura posset ꝑuari fine. q̄a semꝑ intēdit agere regulariter. Dicendū ꝯm auicen. q̄ nō est possibile ex ꝑte particularis nature omnem materiā a suo fine amoueri nec etiā est concedendum q̄ priuatiōes suarū actionū habeant fines. et ideo de egritudine ⁊ morte non est instantia q: hec non sunt intenta a natura ꝑticulari sed ad eo qui hāc regit Et illa appellata est intelligētia ꝯm manifestationē phōrū q̄ digne locuti sunt de natura.

Hic ponit obiectionē seu instantiā et soluit in textu. Pro quo nota regulariter intendēs ꝓducere. pōt impediri per naturā ꝑticularē Et ideo ꝑꝫ q̄ mōstra nō sunt intēta a natura nisi valde ꝑ accidēs Itē natura ꝑticularis nō intēdit fines priuationū q: videt melius esse q̄ nō esse. Sꝫ de⁹ et natura celestis q̄ oīa sciūt optime disponere ⁊ vocat᷑ intelligēcia non errās. vn̄ ex ꝑmo celo oīs mors corruptio egritudo ⁊ infirmitas sunt preter naturā.

Intentio nostri sermonis ad pn̄s sufficiat vt nūc pn̄s doctrina magis ꝯplete habeat᷑. notāda sunt signa ꝯceptiōis q̄ sunt plura. Primū est ex ꝑte coitus Si fuerit in coitu cū viro post coitū sentit frigus ⁊ dolorē in crurib⁹. signū est q̄ concepit.

Hic autor determinat de signis cōceptōis. Ratio primi signi q: qn̄ mulier cōcipit tūc calor naturalis ꝯcurrit ꝓ formatione fetus ideo relinquit᷑ frigus in mēbris Et hoc videm⁹ in simili q: qn̄ hō cōmedit post hoc patit᷑ frigus q: calor naturalis transit ad stomachū alterādo cibū ideo nō est studendū post prandiū Sꝫ prius modicū labora vt calefias et sic digestione cōfortata studeas q: tꝑe studij spūs vitales ꝯcurrunt ad cerebrū ipm̄ iuuādo

Illud enim patet in febricitantibus qui habent in stomacho humores grossos quos calor naturalis intendit digerere et vadit ad stomachum ideo paciuntur frigus febricitantes. Et calore recedente a stomacho paciuntur magnum calorem

Aliud signum si mulier paucum semen emittit vel nullum signum est quod concepit.

¶ Hic autor ponit secundum signum conceptionis videlicet in textu Et assigno rationem quia matrix clauditur et non permittit semen transire et recedere Nota quod iuuenes mulieres que maxime delectantur in coitu possunt emittere et non concipere. Sed hoc non est de senioribus. Item tempore coitus et conceptionis natura retinet semen ad intra.

Vir existens in coitu senciat virgam suam attrahi et sugi quadam clausura ex parte vulue mulieris

¶ Ratio istius tertij signi est quia quando mulier concipit tunc vulua sugit quasi virgam virilem. et propter delectationem matrix comprimitur et quasi claudit virgam virilem

Aliud signum si mulier post coitum appetit continue coitum hoc est verum in quibusdam quia quedam mulieres sunt que magis concupiscunt quando concipiunt vt visum est prius in vna questione.

¶ Circa quintum nota quod post impregnationem menstrua instigant ad coitum. Et maxime delectationis memoriam quam prius habuerunt.

Aliud signum si menstrua non currant post coitum secundum modum solitum et fit scintillatio in ore matricis signum est quod mulier concepit.

¶ Ratio istius signi est quando mulier concepit tunc menstrua conuertuntur in nutrimentum fetus. scilicet in lac et fit scintillatio in ore matricis propter calorem Et tunc fit dolor in curribus quia spiritus sunt clausi in matrice qui transeunt ad crura et vegetant crura

Item aliud si color faciei vltra morem solitum est mutatus vnde libenter solent esse rubee post conceptionem gratia caloris

Item si aliena cibaria concupiscunt tunc carbones nunc poma non matura seu cerusa signum est conceptionis.

¶ Causa huius signi est quia post conceptionem multi humores grossi indigesti ascendunt cerebrum et illi mouent appetitum aliquorum similium quia si sint calidi valde humores tunc appetunt carbones. Si sint valde fridigidi et humidi illi humores tunc appetunt pira aut poma non matura et similia quia omne simile applaudat suo simili.

Nunc videnda sunt signa vtrum masculus vel femella sit in vtero. Et hec sunt signa varia que sequuntur. quia tempore conceptionis masculi color faciei est rubeus et levis motus

¶ Hic autor ponit sex signa in nūero vtrū masculus sit ɔcept⁹ vel femella. Rō illi⁹ pmi signi est qꝛ caloꝛ rube⁹ est signū magni caloꝛis Et sic est caloꝛ magn⁹ in matrice tūc vtus est sufficiēs ad masculū Et tunc mulier leuiter mouetꝛ quia caloꝛ est pꝛincipium motus.

Aliud signum si venter tumescit in dextera parte et rotundatur signum est masculi.

¶ Ratio illius scdi signi est qꝛ in dextera pte iacet masculus tanq̄ in pte foꝛtioꝛi et calidioꝛi. Et tūc vēter rotundatꝛ qꝛ extenditꝛ et ampliatur.

Aliud signuz qn̄ lac fluens de mām̄illis ē spissum et bene digestū ita q̄ si ponatur supꝛa aliquod coꝛpus bene pollitum et tersum non diuidatꝛ sed ptes constabunt et nō fluant signum est masculi.

¶ Causa hui⁹ signi est quia illud lac caloꝛ indurauit et cōpꝛessit inspissando. vn̄ caloꝛ habet multa opera. facit em̄ rem duriorem et subtilioꝛem et coꝛrumpit humidum et inducit siccum.

Aliud signū si lac mulieris impꝛegnate funditꝛ sup ei⁹ vrinā si petit fundū directe hoc est perpendiculariter signum est masculi.

¶ Causa hui⁹ quarti signi est si petit fundū directe hoc est signū q̄ bn̄ est induratū et inspissatū a caloꝛe naturali. Vn̄ perpēdicula est linea latamorum recta cum qua perpendūt ꝛ ɔsiderāt longitudinē rei et ɔstituūt duos angulos rectos supꝛa basim supꝛa quam cadunt.

Item si sal positum supꝛa caput mām̄illarum nō liquescens signum est masculi.

¶ Causa huius quinti signi est quia si mām̄ille sunt calide tunc ille caloꝛ facit cōstare sal. vn̄ sal gratia caloꝛis ɔstat in ptibus Vn̄ sal generatꝛ ex eq̄ grossa ꝛ multū bulita ita q̄ spēalis aqua est ad sal. vn̄ caloꝛ ignis extrahit de aqua subtilioꝛes ptes ꝛ illas ptes facit exalare et tūc remanent ibi ptes terrestres humidioꝛes ꝛ grossioꝛes et ille p caloꝛē cōstant et hui⁹ signū est q̄ tpe pluuiali sal liquescit in scutella. Vn̄ si sal debet resolui in materiā et foꝛmā resoluitꝛ in aquā et sic dissoluitꝛ ideo si sal ponitꝛ ad ignem incipit coꝛrumpi et salire quia contrarium ibi inuenit.

Aliud signū si mulier pus mouet pedē dextrū signū est masculi Ecōtrario mō si femella ē ɔcepta tūc mulier ē grauis ꝛ pallida ꝛ vēter ē oblōgus in dextera pte ꝛ in sinistra rotūd⁹ ꝛ lac magis erit indigestū liuidū ꝛ aqueū, ꝛ fuscū sup̄ coꝛp⁹ politū diui-

dit ps ei⁹ a pte Itē aliō experimētū qō scio eē verū et expertū si aliqs scire voluerit vtrū mulier sit impregnata vł nō det ei bibere mellicratū si tūc sense rit pūctiōes circa vmbilicū tūc ɔcepit Si aūt non senserit miniē ɔcepit Mellicratū aūt vocat̄ potio q̄ fit ex aq̄ ⁊ melle. ⁊ fit p hūc modū ꝙ accipi dn̄t duo coclearia de aq̄ ⁊ vnū de melle tali ꝓportiōe ⁊ misceatur insil' ⁊ det̄ mulieri ad potādū Et forte mulieres astute dicerēt oppositū ⁊ ergo qn̄ aliqs vult experire nō dꝫ dicere de impregnatiōe. Et si ipa conquerit̄ dolorē capitis vł alteri⁹ ptis vt sepe solēt facere Tūc bō dꝫ dicere illud valet ɔtra talem dolorem ⁊ tunc de mane debet dicere nonne doluisti in alia parte Et sic circa vmbilicū dicunt tunc iudicium conceptionis in isto iudicatur.

¶ Hic autor ponit bonū signū simplicis ɔceptiōis ⁊ experienciā verā q̄ ptꝫ in textu. vn̄ nota ꝙ ratio isti⁹ experimēti est q2 mel obstruit neruos et venas ⁊ ex illo generat̄ dolor circa vmbilicū Itē illud dulce est insanū q2 oīs pinguedo dulcis est mala et pisciū est pessima ꝓpter viscositates vnde dulce supnatat in stomacho. Sꝫ q2 tūc calor stomachi ꝓpter fetū est debilis ideo sumpto mellicrato mulier dolet circa vmbilicum.

Post hec notāda sunt signa corruptiōis Juxta qō notanduꝫ ꝙ aliqn̄ v̇gines grauiter corrūpunt̄ ita ꝙ earū vulua multū ampliatur q2 membrū virile est nimis magnū ⁊ ineptū. Aliqn̄ aūt econuerso ꝙ mulier tam amplā habet vuluā ita ꝙ vir sine do-

lore sui mēbri coit. Et causa doloris mulieris est qꝛ quedā pellicula inter vuluā et phesicā rumpit̄ Et q̄to plꝰ coeūt tanto plus in tali ludo fortificant̄.

¶ Hic autor exequit̄ de signis corrupte castitatis ⁊ satis ptꝫ in textu Sꝫ extra textū est aliud signū qꝛ vulua mulieris semꝑ est clausa sed v̉ginis sꝑ aperta stat. ideo v̉go alcius mingit q̄ mulier Nota si vis experire vtrum v̉go corrupta sit. pulverisa flores liliꝫ crocei q̄ sunt inter albos flores. ⁊ da ei comedere de illo puluere si est corrupta statim mingit. Itē fac eā mingere suꝑ quandā herbā que dr̄ papel de mane si fit sicca tūc est corrupta si aūt v̉go est manet viridis ⁊ nō est corrupta vel accipe fructum lactuce ⁊ pone ante nares eiꝰ si tūc est corrupta statim mingit.

Signa castitatis sunt hec. pudor. verecūdia. timor cū casto incessu ⁊ loquela ⁊ cū despectu applicāt se viris ⁊ virorū actibꝰ Sꝫ quedā ita astute inueniūt̄ q̄ oībꝰ istis obuiare sciūt ⁊ tūc hō dꝫ se ꝯuertere ad vrinā qꝛ vrina virginū est clara ⁊ lucida qn̄qꝫ alba qn̄qꝫ glauca. Si v̉o fuerit aurei coloris clara ⁊ pōderosa aīm coeūdi signat. i. appetitū Corrupte eñi mulieres hn̄t vrinā turbidā per fracturā pellicule ꝑcedētis ⁊ sperma viri apparet in fundo vrine talis mulieris. Sꝫ in mēstruosis vrina est sanguinea et in tali mense qn̄ patit̄ hꝫ oculos aq̄os ⁊ alterius coloris in facie ⁊ abhomīatiōeꝫ patit̄ ī cibo Et id̄o sibi q̄sqꝫ caueat ne coeat tunc cuꝫ eis. qꝛ nociuū est vnde prudētes mulieres sciunt se tūc custodire et separant̄ a viris per tempus fluxū menstruorum.

Hic exequit̃ de signis castitatis Nota vrina virginū est clara quia ipse sunt calide ⁊ bene digerūt et ideo vrina que transit ꝑ loca digestiōis sumit ibi calorē vñ coloratur in renibꝰ. Et debet capi vrina post somnū primū q̄a tunc facta est digestio ⁊ debet videri ꝙ vrina per accñs non sit variata scʒ morbo vel nutrimēto grosso. Nota in vrina sunt tres regiones scʒ supior vbi cōsiderant̃ membra superiora scʒ cerebrū et caput Scd̄a in medio vbi ꝯsiderant̃ membra media scʒ renes et cor. Sed tertia est inferior vbi cōsiderant̃ testiculi lumbi ⁊ matrix. ideo d̄t littera sperma semꝑ apparet in fundo ꝓpter suā grauitatē Nota qñ mulier est mēstruosa tunc humores ascēdunt ad oculos. q2 oculus est ꝑs porosa corpis et cito est passibilis Et tūc mulier pallet in facie ⁊ ip̄a patit̃ abhominationē cibi q2 nō cupit ꝓpter infectionē cerebri et olfactionē Et tūc est nociuū cū eis coire. q2 illi q̄ tunc ꝯcipiuntur inclinantur ad morbū caducū ⁊ ad lepram. quia talis materia est valde venenosa.

Est aūt notandum ꝙ mulieres antique in quibus mēstrua fluunt in quedā in quibꝰ mēstrua sunt retenta si inspiciunt pueros in cunis iacentes intoxicāt oculos eorū cā huius qđ in mulieribꝰ apparet quibꝰ menstrua fluūt q2 tp̄e fluxus hūores q̄ mouent̃ ꝑ totū corpus primo inficiūt oculos ⁊ oculis infectis aer inficit̃ ⁊ tūc aer ille inficit puerū ⁊ illđ est de intētiōe pħi in de somno ⁊ vigilia Cā aūt q̄re antique mulieres quibꝰ nō fluūt menstrua inficiūt pueros est q2 retentio menstruorū facit habundāciam malorū humorū Et quia mulieres antique sunt deficiētes ī calore naturali naturāte ⁊ digerēte talē materiā. et p̄cipue si fuerint pauperes sic ꝙ nutriunt̃ a cibo et nutrimento grosso qđ operat̃

ad talem materiā infectā Et ille mulieres plus in
ficiūt qꝛ menstruū hoc cedit ad purgationē nature

¶ Hic autoꝛ ponit quoddā notabile vt ptꝫ manifeste in textu. Nota humores mali exeūt per oculos poci⁹ q̄ per aliud mēbꝛū qꝛ oculus est aque⁹ ex .ij. de aīa. qd̄ ptꝫ si cōpꝛimitur lacrimaꝛ. ⁊ ideo mulieres multū lacrimātur qꝛ habēt multū de humido qd̄ petit exitū Et qñ oculus sic est infect⁹ tunc inficit aerem tangentē oculū ⁊ ille vltra inficit aerem ꝓpinquum ille aer iterū aliū aerē vsqꝫ ꝑuenit ad obiectū ibi fit reuerberatio mali hūoꝛis ille pꝛimo operaꝛ qꝛ om̄is actus fit cuꝫ resistentia aliqua quia illa infectio fit circulariter qꝛ si nō tunc solū mulier inficeretur scd̄m vnā dr̄am loci positiōis et nō ꝑm omnē Nota pueri sunt debiles et tenuis nature. ideo pueri faciliter intoxicanꝛ Toxicū est venenū qd̄ fit de toxo de tali arboꝛe amarissima. ex cui⁹ succo gustato aues moꝛiunꝛ. Nota q̄ ideo oculus mlr̄is faticinātis ꝓiecit camelū in foueā ita q̄ illa pessima mulier tm̄ cogitauit de malis q̄ quidā humoꝛes mali generabanꝛ in spiritib⁹ ei⁹ et illi exiuerūt per oculos ⁊ illos volens camelus effugere cecidit in foueā Et illo modo basiliscus inficit videntē ipm̄ qꝛ venenū emittit ⁊ si ponereꝛ speculū ad qd̄ verberarenꝛ hūoꝛes ad oculū basilisci tunc ipsemet moꝛereꝛ vel interficeretur Nota si aliqs quereret si mulieres sunt venenose quare nō intoxicant se ipās. Dicendū q̄ venenū nō agit in se. sed in aliud cui obiciꝛ cum ergo mulieres naturaliter sunt intoxicate ergo nō intoxicāt se ipsas Alia causa est quia sunt ꝯsuete. vñ Auer. in pꝛologo tercij phisicoꝝ quedā erāt consuete comedere venenum ita q̄ erat earum cibus.

ET qꝛ dictū est de menstruo Igiꝛ ad mēstruorum locū ꝓcedam⁹ id est ad matricē et videamus quot accidētia sunt circa ipsa . matrix enim mulieris sepe patitur suffocationē Suffocatio em̄ apud medicos vocaꝛ compꝛessio spirituū vitaliuꝫ ex vicio matricis egressa et impediꝛ anhelitus in muliere. ⁊ illud euenit vñ matrix de ꝓpꝛio loco tollitur. tunc ex frigiditate coꝛdis superueniēte. tales mulieres quādoqꝫ paciunꝛ sincopim id est coꝛdis

debilitatem. Aliquādo vero alique vertiginez in capite paciuntur. Galienus eñi magnus in medicina narrat de quadam muliere suffocationē matricis paciente ꝙ ex illa causa tantum paciebatur ꝙ non potuit loqui et cecidit quasi mortua esset quia nullum signum vite habuit et vocati sunt medici plures qui videntes ipsam et causam ignorantes dixerunt eam veraciter esse mortuam. Galienus autem supaduemiens causam considerauit et mulierem a passione illa liberauit. Hec autem egritudo cōtingit in mulieribus ex eo qđ habūdat in eis menstruū corruptū et venenosum et ideo bonum est tales mulieres quecūqꝫ fuerint siue iuuenes siue antique sepe viris remediisqꝫ vtant̄ vt materia talis expellat̄. et expedit in iuuenib⁹ qꝛ in eis habundat humidū et hec est causa q̄re iuuenes mulieres qn̄ incipiunt coire multū impiguātur anteq̄ concipiunt. ⁊ curā de pueris minime habēt qꝛ cura. vt dicit phus in de secretis secretorū facit multū senescere qđ non videtur in illis Ille eñi iuuenes mulie

res q̄ñ multū habundant in tali materia multuȝ appetunt coire ꝓpter materie habūdanciā. Et iδo peccatū est in natura illas retrahere ⁊ coitū prohibere ad illū quem diligit q̄uis sit peccatū in moribus de quo nihil ad ꝓpositū. Audiui in confessiōe societatis ab vno inquirere causaȝ a me quare hoc esset quādo ip̄e dormiret cū su a dilecta iuuencula ꝙ tūc ipse coitu finito inueniret ventrē suum vsq̄ȝ ad vmbilicū cū sanguine ꝑfusum et timuit multuȝ cām ignorauit et nō fuit ausus se retrahere a iuuēcula ꝓpt̄ amorē magnū inter eos Et iō q̄ñq̄ȝ flux⁹ mēstrui ꝓ dest mulieri q̄ñq̄ȝ nocet s̄m ꝙ mā magis vel min⁹ habūdat Et ille flux⁹ non fuit mēstruorū sed semīs ī coitu fluētis ꝓpt̄ habūdanciā mulieris

Hic autor exequit̄ de impedimētis ꝯceptiōis. Nota suffocatio matricis ꝓuenit ex eo ꝙ matrix tollit̄ aduersus cor ⁊ tunc magna frigiditas se extēdit ad cor sic ꝙ cor patit̄ sincopim Et dicit̄ sin qđ ēst con ⁊ ccpos incisio quasi cū incisiōe siue debilitate cordis ⁊ alio nomīe dicit̄ extasis. Et illa passio maxime accidit viduis que p̄uus habuerūt viros et iam nō habent vnde menstrua earū corrumpunt̄ in matrice et generant̄ grossi humores qui in corde generant debilitates, et ideo ipsis multum valet coitus.

Nunc aūt de impedimētis cōceptiōis aliqua tangamus. impedimēta conceptiōis plura sunt. q2 impedimentū q̄ñq̄ȝ contingit ex nimia hūiditate ma-

tricis qñqꝫ ex frigiditate. quãdoqꝫ ex siccitate. quã
doqꝫ ꝓpter nimiã pinguedinẽ corporis quia ping-
nedo circũuoluta orifitio matricis cõstringit ipaꝫ
et nõ permittit semen viri intrare. vnde cognitio
huius est de muliere cuius renes sunt sepulti ⁊ oc-
cultati in pinguedine ex omni parte ille em̃ mulie-
res si in coitu semen recipiũt nõ potest intrare ma-
tricem. et sic eiciunt ipsum cum eiectione vrine. et
ideo breuiter si post coitũ vrina talis mulieris vi-
deatur manifestum erit et si semen viri in matrice
eius sit collectũ vel nõ. si sic tunc vrina eius est im-
munda ꝓpter cõmixtionem cum viro Si vero nõ
tunc iterum apparebit et qñqꝫ apparebit. ꝙ vrina
non totaliter eĳcit illud semen quia si sunt calide
tũc sua caliditate exalant Sunt etiã quedã mulie-
res que ita tenues et lubricas habent matrices ꝙ
semen intus nõ potest retineri Sed ex multis aliĳs
causis illud euenit de quib⁹ ad pñs nulla fit mẽtio.

¶ Hic autor ponit quedã notabilia vt ptꝫ in textu Nota si semen viri ⁊
mulieris non sunt ꝓporcionata in qualitatib⁹ primis id est in calido ⁊ hu-
mido tunc talis conceptio impedit̃ principaliter quia agens et paciens de-

bent esse proporcionata ex secundo de anima sub certa armonia.i.sub certa et determinata combinatione.vnde quodlibet nō agit in quodlibet vel quodlibet non fit ex quolibet.i.de generatione.

Et est etiā notandū q sepe conceptio ex parte viri impedit ita q semē eius qd emittit est nimis tenue sicut aqua ita q si matrici infundit tunc liquitate sua elabit. Et etiā qn̄q3 accidit ex frigiditate testiculorū vel siccitate et illud semen scdm doctrinam medicine ad generationē est incōueniens. Sed dubium est cui9 sit causa in defectu conceptiōis Juxta quod notandū q isto mō scitur an ex parte viri vel mulieris sit defectus. Accipiant due olle et in vtramq3 vrina mittatur viri in vnam et mulieris in aliā et ponat in vtraq3 furfur tritici Et talis experimētator diligenter obstruat ollas p nouē dies vel parū amplius et sic cōtingit ex vicio viri defectus tunc inueniet quosdam vermes in olla viri et cacabus debet supra poni vel inuenit rana fetida vel cantabra fetida Si vero ex vicio mulieris inuenit in olla suum menstruū Si ex vtriusq3 vitio in vtraq3 olla aliquid predictorum inuenitur.

Hic autor ponit vnū notabile vt ptz in textu. Nota si vis bene examinare accipias aliqd de spermate viri ꝛ ponas in aquā ꝛ si tēdit ad fundū signū est ꝙ semē viri nō est in defectu cōceptiōis. glosa qꝛ est bñ digestū et spissum ideo petit fundū. Nota ꝙ mulieres que sepe coeunt ꝓpter delectationē ille generāt fetus debiles ergo abstinete a coitu tunc generabitis fortes pueros ꝛ hoīes quia semen est satis forte Et vnꝰ frater pōt conueniēter esse forcior alio. Vñ nota causa in experimēti qꝛ si semen viri est nimis tenue tūc cito ꝯuertit in vermes ꝛ non hꝫ virtutē resistentē actioni corpis celestis. vñ ista hūiditas q̄ in fundo nō est densa ꝛ bñ indurata cito alterat. Nota si mulier biberet p tres dies saluiā coctā cū vino tunc non cōciperet in vno anno. glosa. qꝛ saluia est frigida. Item comedat apem et nunꝙ cōcipiet. et ergo ex illis cōcludo ꝙ mulieres sepe coeūt similiter viri ꝓpter magnā delectationē quā habēt ad inuicē quia vulua in se cōtinet magnā dulcedinē viro Sed tñ de illis nō multū dico ad presens ꝙuis bñ multa dicere vellem sed hoc nō facio. qꝛ aliqs socius qui hoc legeret sensibus priuari posset qꝛ nos multa facimꝰ ꝓpter mulieres ꝛ ꝓpter dulcedinē quā in eoꝝ bñt mēbris scꝫ in māmillis vulua facie ꝛcēis, vt videt in toto corpe eaꝝ.

Si quis igitur velit mulierem iuuare vt impregnetur et masculum concipiat. Accipiat matricem leporis et intestina eiusdem et faciat desiccari Et in puluerem redigat. Et illud mulier bibat temperatū cum vino et similiter faciet cū testiculo leporis et hoc in fine menstr uorū et cum viro suo coeat et concipiet masculū Item accipiat epar parui porci et testiculos ꝛ desiccat, et etiaꝫ redigat in puluerē et dat in potu masculo ꝛ mulieri ꝛ masculus si prius impotens fuit ad generandū generabit et mulier que non potuit cōcipere concipiet.

Capitulū aliud in quo autor docet quō mulier dꝫ iuuari vt cōcipiet et maxīe vt ꝯcipiat masculū. Nota matrix leporis ꝛ intestina si desiccāt ꝛ pulueris̄ant fiūt multū calida. Silr epar porci in se est calidū et sic generabūt calorē sufficiētē ad ꝯceptionē, Et carnes porcine sūt valde bone vtilitatis

Saluia ce[illegible] cum li[illegible]
NB impe[illegible] concip[illegible] [illegible] per an[illegible]

Et sunt ꝓhibite iudeis quia vnus iudeus mutatus fuit in suem et noluit comedere matrem suā siue porcinas carnes Et est alia causa naturalis qꝛ debent vti frigidis cibariȷ̃s per que calor eorū extinguatur a calore cristi deluū. Nota illud debet fieri in fine menstruorū quia tūc matrix est sicca ⁊ quodāmō calidior per recessum menstruorū frigidorū. Item sunt alia experimenta mulier accipiet camphorā herbā puluerisatā bibendo cū vino et cōcipiet Item vrina viri bibita impedit conceptionē Item si accipiat vuluā leporis ⁊ pulueriset cum melle liquido et accipiat cor thauri et illa pariter accipiūt ebulitionē et sic mulier accipiet in vna septimana ita ꝙ vno tpe plus q̃ alio tpe accipiat ⁊ cōcipiet Item mulier debet vti calidis et bonis cibariȷ̃s et debet quodāmō inebriari ⁊ bene fricari ⁊ debet cauere ne crura eleuata semen impediant ita ꝙ debet se cito labori applicare ad retinendum ⁊ statim postea dormiet sine dubio concipiet.

NB.

Et est etiam documentū obseruandū scȝ qñ aliq̃s senciat mulierem concepisse ꝙ nō nominet in presentia mulieris aliquid de raris cibariȷ̃s ad quod appetitus mulieris posset inclinari nisi ei posset libitum ꝓsequi quia si mulier tale postularet quod nullo mō posset haberi haberet occasionē abhorrēdi ꝓpter contrariā dispositionē appetit⁹ Fetus eñi sic conceptus debilis reddit̃ et extinguit̃. ideo consultum est qñ mulieres petunt carbones vel aliqđ cōsimile quod eis ministret̃ Vidi eñi de quadā muliere que cum impregnata fuisset peciȷ̃t poma recēcia que cum habere nō potuit cecidit ad lectum et infra diem et noctem nihil gustauit neqȝ panē neqȝ potum Et fuerunt circa eam iuuenes mulieres et

ancille que prius nō cōceperunt quibus illa fuerāt occulta Et qñ impregnata pecijt poma recentia. Et ancille astantes dixerunt nō inuenimꝰ loquentes inter se ꝙ venenosum esset dari mulieri poma quia viderūt in febricitātibus consimile ⁊ in parte illa decepte sunt. tunc aūt illa impregnata ex carentia pomorū multum fuit debilitata intm̄ ꝙ fetus anteꝗ̄ ad debituꝫ tempus ꝑuenit mortuus exiuit. in cuius egressu illa mulier laborauit tribus diebus et noctibus et ante egressum illa mulier emisit sanguinem per nares duobus diebus ⁊ vna nocte Ille vero sanguis fuit menstruosus et signum corruptiōis fetus fuit illud Iuxta illud ypocra. menstruis fluentibus impossibile est fetum esse sanum. ideo vt omnes ille particule euitantur apud omnes impregnantes bonum est vt mulier in custodia habeatur et modice moueatur. Et vt eis cibaria mollia et leuia ministrentur Et omnia iuxta appetitum prosequantur.

¶ Hic autor in toto illo textu recitato iam ponit duo documenta et satis manifeste patent in textu.

Sed anteq̄ nostrum sermonem ad alia conuerta-
mus Notandum est vnum notabile signum quod
fit per cognitionem masculi in vtero matris existē
tis. et est illud Accipiat aquam mundam de fonte
claro et puro et procurat sibi vnam guttam sang-
uinis vel lactis de dextro latere mulieris et infun-
dat guttam illam aque iste si tunc gutta petit fun-
dum signum est masculi. Si vero supnatauerit sig
num est femelle. Item si dextera mammilla fuerit
maior sinistra impregnata est masculo Si vero si-
nistra maior femellam portat.

Hic autor ponit scđm documentū Et nota q̄ quādo mulier concepit
tunc debilitat᷑ et variatur gratia fetus cōcepti in ipsa et ideo quicquid cu-
pit sibi detur et si nō tunc euenit sibi dolor eo q̄ apetitus nō ꝑcedit q̄a vo-
luntas delectatur in ꝯsequēdo quod diligit. vnde nihil appetit nisi quod
fuerit animatū ex tercia de anima et per cōmentato. tertio Ethicoꝝ patet
quia volūtas est appetitus intellectus et semꝑ est boni simpliciter vel ap-
parentis. vnde omnia bonū appetunt patet per diffinitionem boni quam
dat Aresto. in principio. primo Ethi. dicens bonū est quod omnia appetūt
Nota q̄ post conceptionē quā do menstruū fluit hoc est signū destructio-
nis fetus quia fetus debet nutriri de mēstruo fluente. Sed si modicū fluit
ꝓpter purgationem nature ne fetus suffocet᷑ hoc est proficuum.

Antequam textus vero finem dictis impo-
namus vt nostra doctrina subtiliter et ma
gis complete habeatur cum de materia menstruo
rum aliqualiter dictum est. Transeundum est ad

materiam spermatis in viro Sperma vero vt supra dictum est nihil aliud est q̄ supfluum alimenti qd in subam rei aliūde nō cedit. Juxta qd notandum q talis est modus nutritionis q pmo cibus masticatus in ore dirigitur ab ore ad ipm stomachum z ibi fit digestio prima. z ibi seperatur purū terrestre ab impuro terrestri. Et illd impurū dirigitur ad viscera et vlterius emittit per secessuz Sz purū hoc vlteri9 dirigit ad epar ibi fit scda digestio. z tunc ibi iterū seperatur purū aquaticum ab impuro aquatico. Impurū aquaticū dirigitur ad phesicam z vlterius p micturā emittitur Sz purū dirigitur ad cor. et ibi fit tertia digestio et seperat purū ab impuro Impurū dirigitur ad vasa seminalia et ex illo fit sperma in viro z in muliere menstruū Sed purū est sanguis z illud dirigit a corde per magnas venas q̄ dicuntur capillares p quas venas dirigit sanguis ad singula mēbra et in illis membris fit vltima digestio. et iterū seperat purū

ab impuro Impurum emittitur per sudores ꝛ per vngues et consimilia. Hoc autem purum conuertur et congelatur in substantiam aliti. Ita ꝙ tales pori qui sunt euacuati per calorem naturalem illi econuerso repleantur. et si plus venerit ꝙ͂ est deperditum tunc dicitur augmētatio Sed ad hoc requiruntur quattuor Primo materia sufficiens que est panis et consimilia. Secundo potus recipiens illam quartam digestionem. Tertio natura distribuens Quarto calor naturalis conuertens alimentum in alitum.

¶ Hic autor exequit̄ de vltimo motiuo hui⁹ libri. Et ostēdit modū generatiōis spermatis. Nota hō est optime digestiōis et subtilioris qꝛ est magni caloris et ꝓpter multos labores digerit ꝛ ꝯsumit humidū q̄a calor agit in humidū sicut in subiectū. ꝛ calor facit exalare humidū ideo oportet esse restauramentū caloris ne ꝯsumat humidū radicale. Et sic mors sequeret̄ quia cōsumpto humido radicali in quo cōsistit vita nulle ꝓsunt medicine Sꝫ tn̄ notandū ꝙ vnū indiuiduū per aliq̄ꝗ in medicinā pōt viuere ꝑ annū vel ampli⁹ sine nutrimēto sicut expertū est. Sed nō pōt fieri cursu cōmuni Nota masticatio est quedā contritio cibi facta ꝑ dētes. ꝛ natura sic ordi⁹nauit in anteriori ꝑte. dētes acutos vt bn̄ diuidat cibū. Sꝫ in fine latos ordinauit ꝓpter masticatiōeꝫ. vn̄⁹ Sūt hoīs dētes triginta duo comedētes.

Sed de istis que dicta sunt ꝯsurgit dubitatio quedā. vtrū calor agit in ipsum humidū consumendo sit operatio caloris in eo ꝙ calor naturalis. Pro quo sciendū secundum Arestotelē quarto methe.

capitulo de operatione in quantū actiuorū Prima operatio caloris inquantū calor habet dissoluere et exalare homogenia et eutrogenia quia si accipiatur vna massa de auro et argento et ponatur in ignem calor facit fluere aurum ab argento et econuerso. et sic locutus est phus. scdo de generatione vbi dicit q calor determinatus agit tanq organū scz securis et bipennis quia semper dissoluit coniuncta Sed calor in eo q naturalis habet in se virtutem formatiuā vniuscuiusq rei vl nature cuius calor dicit esse naturalis et sic in eo q virtus celi vel virtus motorum celestium et vis seminis vicissim conueniunt.

Hic autor ponit dubium et satis patet in textu. Nota calor in animali non facit digestionem inquantū calor sed inquantum est bene regulatus ab anima. et ideo peccauerunt aliqui antiqui dicentes q in plantis esset nutritio. Et in superiori parte esset ab igne et ab inferiori parte esset a terra. hoc non valet. quia dicit Arestoteles secundo de anima. q si sic esset tunc mixtum cito dissolueret Quid enim continent elementa in mixto nisi animam. vnde Anima est principiū omnis actionis sed calor et spiritus sunt instrumenta quia sunt in virtute anime. et non in virtute sui ipsius.

Hijs visis finem dictis imponamus et grates deo reddamus qui nostrum in hoc opere et in alijs illuminauit intellectum Et de obmissis peto veniā

et auxilium diuine gracie a qua omnis sapiencia orta est et hec vita eterna. ad quam nos deus omnipotens et gloriosus cuncta gubernans atq; regens perducat qui cū patre viuit et regnat in qua est summa saturitas secura tranquillitas et iocunditas et sine fine eternitas sanctorum extat omniū per infinita secula seculorum A M E N

Impressum liptzk per Melchiorem Lotter Anno Millesimoquīgētesimo.

Von der tugent und krafft der wurtzel Angelica oder [illegible]

[illegible]

Item welt [illegible] fysch sieden [illegible] smaltz [illegible]
yn eyn pfann und lass es heyss werden und eyn leffel [illegible]
[illegible] honigs von eyme [illegible] und thu es [illegible]
[illegible] smaltz und rure es unt(er) eyn and(er) (und [illegible]
und [illegible] lass den als [illegible] wol weyss) und das [illegible]
[illegible] als [illegible] [illegible]

Item [illegible] dy [illegible] zu [illegible] lass die [illegible] zu
zu [illegible] [illegible] smaltz und dass honigs [illegible]
was es [illegible] der zu dy andere stuck oben [illegible]
[illegible] mache [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

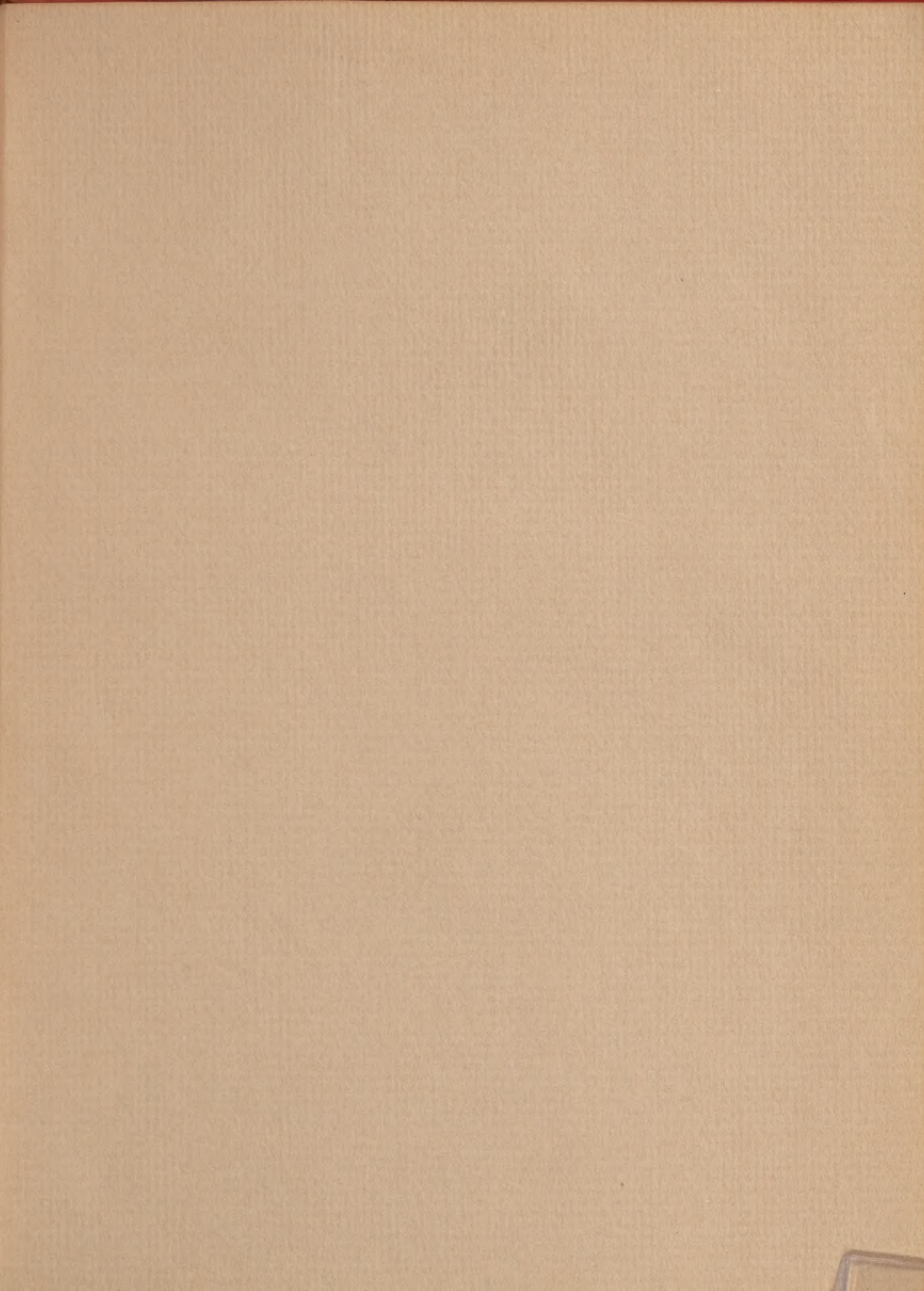
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fischlen [illegible] und
yn [illegible] fischen [illegible] [illegible] [illegible] und [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] und yn die [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
das [illegible] [illegible]

[illegible] hec [illegible] Sidonia in
[illegible] a nono iam [illegible] p(er)
[illegible] [illegible] [illegible] de . v. [illegible]

Audi q(uod) pertinet ad te Si vis bo(num) p(re)ce [illegible]
[illegible] p(er) [illegible]: [illegible] lacrime: [illegible] pede.
Et gemma flente: lege longissime [illegible]
Alte orate [illegible] transfix(us) per [illegible]
Fac tria cupite: Si vis replete burse
Audi quid accide Si vis bonum esse [illegible]
[illegible] mire: expedi [illegible] fer cito [illegible]
Esto pontifice [illegible] papa [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quo vade
Fer manu longe: pira poma q(uo)q(ue) [illegible]
Da pueris parvis: tua mater dat [illegible] magna
Quere nomine patre defuncte [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Et stabis felix / deo eterna regnare
Sed prius cancelle commendare ingenii / Regni clerici
Regimus regni principe / et commenda plebe
Sed et omnino dei est sanctorum exemplo
Sed sequitur male dicit ihesu dicit apostoli
Illud successor apostoli te semper sumendo
Sic adhuc sit vestimentum cuius ipse vite
Cum redditis sacramenta totum corporis spiritum kem
Digistra suscipiam dic fac tasterunt ipse
Cum pauper succedite nomine alebiam cum ipse
Et cares mense confectum opem agere
Omnibus largientie et apte nichil dicit
Non ante finiente antiquam dat bonam gratie
Commendat sine et sicut deus sancte vere
Corpe liber credentie et vade ad regionem
Ecce bona grosserie et laudata frete
Cum est plus prandium sede succeditiste
Incipe capitum brachie nec aliquid in communi
Ut videant homines et dicunt iste sancte
Regni celebravit ante deum, vite que alios iuste
Sed venit admiste sic quod tibi verbe
Nichil de pauperis nichil videat hoc gentes
Quere lana sancte nec dunte peccatorum
Celebra in me plus hoc fac bona hemiste
Ora plus hoc frate iustieris strate
Sed audiet hoc hoc fient te alte bone
Hic vivis laute et lucrans premie ultre

Med. Hist.
Incun.
25